

Utopia

STUDENTAVISA I TROMSØ

• NR. 13 • 3. NOVEMBER 2004 • UKE 45 • 29. ÅRGANG

– Folk som i utgangspunktet ikke har alt til felles som må prøve finne ut av det med hverandre, det er jo der det skjer noe!
Are Kalvø

Vil innføre vakthold

Studentsamskipnaden truer med å engasjere vaktsekskap for å få slutt på helgebråk i studentboligblokka på Åsgård. Regningen vil de at beboerne skal betale. I praksis betyr dette at de omkring 80 studentene som bor i blokka kan få økt husleie etter årsskiftet. – Feil framgangsmåte, mener Jusshjelpa.

s. 6

FATTIGST I LANDET

Studentene i Tromsø har mindre å rutte med enn studenter i resten av landet. Hele 6 av 10 Tromsøstudenter oppgir at de har dårlig råd, viser en rykende fersk undersøkelse.

s. 7

Skitten valgkamp feier over UiTø

Sterke ideologiske motsetninger gjorde at årets valgkamp ble skitnere enn på mange år. Og det er Sosialistisk Studentlag (SSL) som er verstingene.

– Det vi i realiteten ønsker har ingenting å gjøre med hygiene. Fokuset på hygiene har vært medieskapt og punktet er overdrevet kraftig av de øvrige politiske listene, sier Det liberale selskab.

s. 4-5

FEIL FØDSELSDATO

En student fra Bangladesh har fått tildelt personnummer med feil fødselsdato, og risikerer nå å få et ubrukelig vitnemål. En datoendring vil løse problemet, men Fylkesskattekontoret sier nei.

s. 9

BRUK REFLEKS

Noen er harde og noen er myke, noen lange og noen med dyr på. De er reflekser og de er den billigste livsforsikringen du kan ha når du ferdes i mørket.

s.10

Utopia tester kajakkpadling s. 8-9

LEDER

Maja Sojtaric
Maja
Sojtaric

ANSVARLIG REDAKTØR
redaktor@utropia.no

Kausalitetslære

Når dere ikke engasjerer dere i frivillig arbeid er studentorganisasjonene (SO) veldig snare til å påpeke hvordan dagens studenter ikke bryr seg om sine omgivelser, er kyniske og generelt bortskjemte individer som ikke gidder å investere litt av seg selv for fellesskapets beste. Nå er valget til den nye studentstyret vel overstått og grunnene til at dere ikke vil engasjere dere i blant annet studentpolitikk viser seg å være litt feilattribuert.

Ved valget viste en del av de engasjerte studentene seg fra en særdeles utiltrekkende side. Det Liberale Selskab snakket om de uhygieniske fremmede, mens SSL motargumenterer de med å kalle deres argument for negervasking og henge opp bilder av konsentrasjonsleire. Så treffer dritten vifta: Det Liberale Selskab mener seg feilsitert av blant annet Utopia og SSL sier at det var ikke så lurt av de å bruke de verbale og visuelle virkemidler de brukte. Journalister er vant til at deres tilsikta og utilsikta uttalelser kan ha store konsekvenser for deres integritet, så det er kanskje på tide at politikere tar like stort ansvar. For å si det sånn, når Utopia driter seg ut treffer konsekvensene og kritikken oss i trynet som en kald klut. DLS har eksempelvis ikke rett når de mener at Utopia var med på å skape et negativt og fremmedfiendtlig bilde av deres politikk. Det klarte de selv. Også det negative bildet av studentpolitikk generelt er skapt på grunn av de enkelte partienes valgkamper i år. Studentoppslutningen ble ikke noe større av at plakaten ble hesligere og det må partiene ta til etterretning. Det er ikke sikkert om SSL vil like å la seg selv sammenligne med amerikanske politikere, men de brukte de verste virkemidlene fra et amerikansk valg ved å appellere til velgernes sentiment i stedet for å appellere til deres fornuft. SSL vant valget gjennom et demokratisk prosess og det er ikke problematisk. Men hvis tendensene gjentar seg til neste valg og færre studenter stemmer bør det ikke ropes ut om studentenes likegyldighet, men om grunnen til at politikerforakt er et akseptert begrep i vårt samfunn.

DEBATT

Are African Students Respected?

PRICILLA DE WET

While watching TV within a circle of Norwegian friends and a Sudanese friend, a documentary about the living conditions in Sudan started. I couldn't bear the look of disappointment on my Sudanese friend's face. None of the world's giant media companies ever dare to show such negative realities about their own countries, namely America and Europe.

The biased broadcasting of Africa by international media companies is of great concern to many Africans living in European countries. This kind of pessimism retards the progress of reaching our ethical goal as a world community for making the world a better place as it promotes disrespect for Africa's peoples.

The portrayal of the African continent by the world media companies, BBC, WORLD NEWS and CNN has been nothing but a seemingly intentional degeneration and delegitimization of African identities. Casting of European progressive current affairs is the order of the day within the BBC, WORLD NEWS and CNN premises, but a viewer would not see how the SADC (Southern African Developing Countries) or the AU (African Union) is greatly improving the standard of living in African countries. All the monopolising media giants only seem willing to do is sensationalise Africa as a crisis zone of civil wars, corrupt politicians, famine and natural disasters. Recently a BBC WORLD NEWS crew visited, Johannesburg, South Africa, a place they claimed was badly hit by the HIV/aids pandemic. On shooting their film, they chose the dirtiest spot for recording the film and regarded it as the centre of Johannesburg where many people resided. Johannesburg is just as developed as Oslo but the world media giants hardly broadcast this positive aspect about Africa.

Illustrasjon GURO BRUDVIK DALENE

As an African, this kind of media broadcast takes away ones self-confidence. One can clearly see that all this absurd thought about Africa are attributable to the biased broadcasts about Africa. My Norwegian friends had never been to Africa.

This pessimism on Africans due to biased broadcasting has now engraved itself into the hearts of many white communities and one wonders if there are any measures that will ever be efficacious in rendering this state of disrespect for Africans reversible. Recently, when talking about the aids issue in Africa, one medicine student dared to say in the vicinity of some African students who were in the

same class, "Africans are just too hard to teach, they are rock headed and that's why the HIV/AIDS state in Africa will never ameliorate", she said this with a disrespectful tone that totally had no regard for the African students present. She had absolutely no regard for their feelings. Some do respect Africans as valuable figures who deserve as much respect as fellow Europeans.

As a word of plea, can the BBC WORLD NEWS and CNN, please consider an inclusive portrayal of Africa and her peoples? We are anatomically built up as Europeans and Americans. Let's try to promote the reciprocity of good human values

Utopia
for 10 og 25 år siden

10 år siden

Det er vel en time igjen før Circus Medicus braker løs med første forestilling av Semmelweis av Jens Bjerneboe. Premieren setter preg på forsamlinga. Sminking er godt igang – pudder og rynker gjør ansiktene ugjenkjennelige. Dagbladet og dårlige vitser er middel mot å dempe nervene. Det dirrer i lufta. Publikum domineres av medisinstudenter, men også andre nysgjerrige.

Hentet fra saken –

Såpevann – en hån mot vitenskapen

25 år siden

Er han vidunderlig ung, slik han er merkelig lys? Er han det fordi jeg vil? Mange år i mellomverdenen vandret jeg, mens han gikk ut i vinden og sådde for å bli gresskarmannen. Sola varmet grønt og friskt, kunnskap vokste som gresskar. Uskyldige gule menn. – Jo. Du har kanskje rett. Jeg innrømmer at dette kanskje var et litt kryptisk dikt - i den forstand at jeg vet hva jeg mener med gresskaret. (Liv Lundberg til Utopias intervjuer)

Hentet fra saken

Verden består av bilder og symboler, ikke bare ord

Utopia er et organ for studentene i Tromsø. Avisa utgis med støtte over semesteravgifta.

Adresse:
Universitetet i Tromsø
Hovedgården
9037 Tromsø

Trykk:
Troms avistrykk
ISSN: 0806-9611

REDAKSJONEN

Ingvild Buhaug
Pernille Dehli
Christian Grevstad
Glenn Fagervik
Mikkel Berg
Erik Kaspartu

Linn Iril Hjelseth
Calle Manøver
Agnieszka Brzycka
Linda Wiechetek
Lisa Merethe Halvorsen
Clemet Askeheim

Eiliv Frich Flydal
Lene Heitmann Rasch
Therese-Merete Lindseth
Siw Hildebrand
Irene Dalene
Ragnhild Hageberg

Victoria Gonzales
Askild Gjerstad
Jan Erik Kristiansen
Frithjof Eide Fjeldstad

3

Onsdag 3. november 2004

KOMMENTAR

NEWS IN BRIEF

Illustrasjon INGVILD BUHAUG

STRONG IDEOLOGICAL polarity made the election campaign the dirtiest in many years. Socialistic Student Party have to take credit for being the worst, in particular dissing the newbies the Liberal Party (DSL). They have been stamped as racists on several occasions, and opposed by independent groups like the ISU. "Regarding these actions, we see it fit that the leader of ISU, Pricilla De Wet, withdraws from her position, says Bjørn Gunnar Jørgensen representing DSL.

THIS YEARS student election proved to be a victory for the red groups at the University. Six out of eight mandates was won by the Socialistic Student Party (SSL). The participation in the election had a slight decrease, from 8,7 last year to 8,2 this year. Andreas Norum and Tone Li Sandvik will represent the Moderates, whilst Martin Osima, Terje Håkstad, Marianne Larsen, Fronde Henriksen, Anja Uglem and Åshild Hana will represent SSL.

THE TROMSØ students are among the poorest in the nation. 6 out of 10 Tromsø students experience economical difficulties. The reason is high prices in the house market, and the low rate of students working, experts say. "My impression is that the students in Tromsø want to complete their studies as fast as possible, and get a job, says assistant bank manager in Postbanken, Mette Henriksen.

A STUDENT from Bangladesh was given a personal number with the wrong birth date, and risks of receiving an invalid grade report. A change in the date will help solve the problem, but the district tax office, which is in charge of this data, says no. "If we have to operate with a birth date that doesn't match the registered, the student may experience some practical difficulties, says judicial adviser at UiTø, Joakim Bakkevold.

Bussene i Tromsø står stille

FRITHJOF EIDE
FJELDSTAD

Det går kanskje alltid et tog, men det hjelper så lite når busstilbudet for studentene i Tromsø til nå har skrevet seg frem som et sorgens kapittel. Nå er det på høy tid å skrive et nytt, og det bør få et langt lysere innhold. Å rette en skarp kritikk mot Tromsbuss for deres organisering er ikke for mye forlangt, når vi studenter står oppstilt, blaute og halvfrosne, langs bussstoppene klokken åtte om morgenen og lurert på om vi i det hele tatt kommer oss tidsnok til forelesning. Helt i begynnelsen av skoleåret satte Utopia den håpløse situasjonen under lupen, og nå, halvveis ute i høstsemesteret har det fremdeles ikke forekommet

noe tegn til forbedring.

Problemet ligger, som de fleste vet, kanskje med unntak av buss-selskapet, i mangel på setekapasitet, og dermed også i antall ruteavganger.

Problemet gjelder flere av rutene. Rute 20 er et velkjent problem, men ikke på langt nær den eneste som har vakt irritasjon. Hvis du for eksempel er så heldig å få kapret deg en plass på buss nr.36 fra Åsgård i morgentrafikken, så kan du nesten ta det for gitt at samtlige seter i bussen er okkupert, og i stedet for å kunne psyke deg opp til en lang dag med produktiv lesing, må du kjempe deg til en ståplass i midtgangen, som er så full at du kan, uten større problemer, redegjøre for hva sidemannen hadde til frokost.

Slik jeg tolker det ut ifra

en prat med Tromsbuss, må problemet ligge i en av to årsaker, muligens begge. Observasjonsevnen til buss-sjåførene eller kommunikasjonsevnen innad i selskapet er nærmest lagt død. Jeg finner det vanskelig å tro at penger er den store haken ved saken, ettersom etterspørselen, og ikke minst behovet, for å utvide det håpløst beskjedne tilbudet er av den enorme størrelsen som den er.

Et annet aspekt ved bussproblematikken er også en sak Utopia har belyst før. Prisen. Tromsø har den minste utstrekningen av alle universitetsbyene, men Tromsbuss klarer likevel å føre de høyeste takstene på sine ruter. Dette kan for øvrig ikke Tromsbuss klandres for, i og med at den saken er av en mer politisk karakter. Her i Tromsø må

studentene legge frem 450 sure kroner for en måneds busstur rundt omkring på øya. I stort sett hele Rogaland fylke kan du komme deg frem per buss, tog og båt for latterlige 290 kroner! Den differansen vitner om en formidabel skjevhet, og en stiller seg automatisk spørsmålet om hvordan dette kan ha seg. Noen flere eksempler er Oslo, hvor en måned kollektiv transport innenfor to soner koster 400,- i Bergen koster en bysone pluss en ekstra sone 400,- og i Trondheim koster to soner 410,-.

Men når det gjelder busstrafikken er det opplagt at Tromsbuss må ta seg selv i nakken og sette seg bak rattet. Her må det skje noe. Flere busser per ruteavgang om morgenen kan bekreftes som en god begynnelse.

Nyhetsredaktør

Dima Emelianov
nyhet@utropia.no
Kontor 77 64 59 03
Mobil 928 59 811

Bli hørt

Kronikk:
Kommentar:
Utrop:6000 - 8000 tegn
3000 - 4000 tegn
maks 2000 tegn

✓ Sabotert med nazisymboler ✓ Stemplet som rasister ✓ Mod

Skitten valgkamp feier

Sterke ideologiske motsetninger gjorde at årets valgkamp ble skitnere enn på mange år. Og det er Sosialistisk Studentlag (SSL) som er verstingene.

DIMA EMELIANOV

I perioden 26. til 29. juli ble det arrangert valg til Studentstyret ved Universitetet i Tromsø (UiTø). For å sanke stemmer drev samtlige politiske lister aktiv valgkamp både i forkant av og under selve valget. Dette gikk hardt utover noen, deriblant nykommeren Det liberale selskab.

Som en av sine kampsaker hadde partiet innføring av obligatorisk kulturkurs for utenlandske studenter som kommer til Norge for å studere.

Hakekors

Etter at valgprogrammet ble offentliggjort har den politiske listen ved flere anledninger blitt stemplet som rasister og fått hakekors ført på sine plakater.

Alt dette fordi aviser og politiske motstandere har framstilt partiets saker skjevt,

og brukt dette i mot dem, hevder listetoppene i Det liberale selskab Jørn-Viggo Sørensen og Bjørn-Gunnar Jørgensen.

– Det vi i realiteten ønsker har ingenting å gjøre med hygiene. Fokuset på hygiene er medieskapt og punktet er overdrevet kraftig av de øvrige politiske listene. Vi vil ganske enkelt ha et obligatorisk, utvidet introduksjonskurs for utenlandske studenter som kan gjøre integreringen lettere, sier Jørgensen.

I dag får alle utenlandske studenter tilbud om et frivillig introduksjonskurs ved semesterstart.

Skitne triks

Både Jørgensen og Sørensen mener valgkampen har vært preget av skitne triks og skamløs svartmaling av motstandere og deres kampsaker, særlig fra sosialistenes side. Nå vil begge kvitte seg med rasiststemplet.

– At SSLs andrekandidat Frode Henriksen bruker ordet "negervasking" når han refererer til vårt kulturkurs, viser hvem det er som er fordomsfull. Det uttrykket har aldri sirkulert i våre kretser og får stå på Henriksens regning. Det er høyst bekymringsverdig at han slipper unna med noe

SABOTERT: Det liberale selskab fikk beskjedne 34 stemmer og ingen plasser i Studentstyret ved årets valg. De mener at de er blitt motarbeidet fra flere hold. Foto ESPEN SANDBERG

slikt, legger Jørgensen til.

I tillegg til dette har SSL hengt opp plakater som gjengir bilder fra konsentrasjonsleirer under andre verdenskrig. – Dette er forsøk på å ekskludere Det liberale selskab fra valget. Vi blir stemplet som et uverdigg

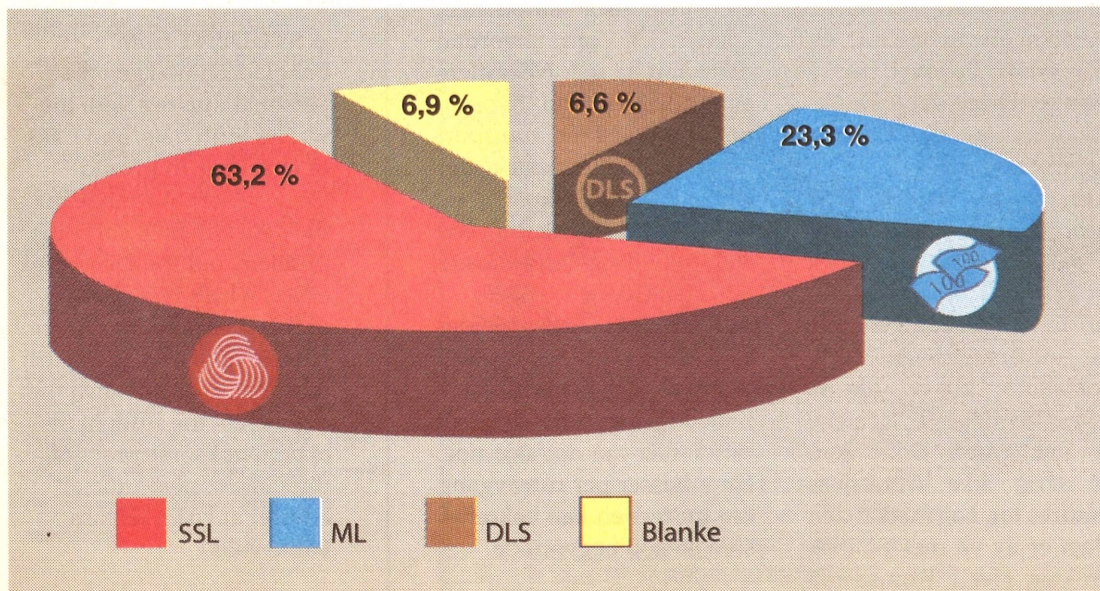
alternativ, hevder Jørgensen og Sørensen.

– Gå av, De Wet

Begge to stiller også spørsmål til president i ISU-Tromsø, Pricilla De Wet. I en masse-mail til utenlandske studenter

stiller hun Det liberale selskab i dårlig lys. I dag gjør utenlandske studenter omkring ti prosent av den totale studentmassen ved UiTø. Dette tilsvarer 600 studenter. ISU er en politisk uavhengig organisasjon. Når det kommer med slike stem-

Brakvalg for sosialistene

Årets Studentstyrevalg ble en seier for de røde ved Universitetet. Seks av åtte mandater gikk til Sosialistisk Studentlag (SSL).

DIMA EMELIANOV

inn i Studentstyret.

Det var knyttet mye spenning til om SSL ville beholde den sterke posisjonen de har på Universitetet ved årets valg til Studentstyret. Da stemmene var telt, kunne listetopp Anja Uglem puste lettet ut: Nesten to tredjedeler av alle stemmene gikk til Sosialistisk Studentlag (SSL), og dermed fikk de seks representanter

Færre stemte

For de to andre politiske listene ble valget en stor nedtur. Mens Moderat liste fikk 23,1 prosent av stemmene, noe som tilsvarer to plasser i Studentstyret, fikk den kontroversielle nykommeren Det liberale selskab beskjedne 6,6 prosent og ingen plasser. I år var det også

Bladet av studentforeninger

Over UiTø

oppfordringer rokker de ved dette prinsippet, hevder Det liberale selskab.

- Med alt det som har skjedd tatt i betraktning, synes vi det er på sin plass at hun trekker seg fra sin stilling. Vi stiller spørsmålsteget ved hva hun bruker sin makt til. At utenlandske studenter som ikke har lest programmet roper rasist etter deg viser at informasjonen er blitt formidlet ukorrekt, påpeker Jørgensen.

-Vi beklager

SSL stiller seg fullstendig uforstående til kritikken som er kommet i forbindelse med valgkampen. At Det liberale selskab føler seg feilaktig fremstilt i media, er ikke noe SSL kan klandres for, mener de.

- Det er underlig at DLS klarer å bli feilaktig fremstilt både i Bladet Tromsø og Utopia. Spesielt når det er den samme saken det gjelder. Når det derimot gjelder "negervasking", så er det et flåsete uttrykk å benytte, noe som vi helt klart beklager, sier nestformann i SSL Frode Henriksen.

Han påpeker også at den omtalte plakaten med bilde fra en konsentrasjonsleir er noe SSL beklager svært sterkt.

- Den var ment som en kommentar til en av DLS sine saker, en sak SSL for øvrig fortsatt mener bidrar til å trække på de utenlandske studentenes menneskeverd. Akkurat denne plakaten var over streken, og slikt bør selvfølgelig ikke skje i en valgkamp, beklager Henriksen.

ISU på sin side, avviser kritikken.

- Som leder i ISU gjorde jeg min plikt da jeg opplyste våre medlemmer om den omdiskuterte kampsaken til DLS. Jeg ga ingen studenter beskjed om hvem de skulle stemme på. Tror de at vi er dukker som ikke er i stand

HAKEKORS: Eksempel på sabotasje av DLS plakater

til å tenke selv? spør en oppgitt De Wet. Hun mener at internasjonale studenter tok en selvstendig avgjørelse da de bestemte seg for hvem de skulle stemme på.

knyttet spenning til om valgdeltakelsen kom til å gå opp. I lang tid har Studentstyret slitt med å leve opp til sitt ideal, nemlig at organet skal representere alle studentene ved Universitetet i Tromsø (UiTø). Siden 2000 har valgdeltakelsen ved studentvalget gått sakte men sikkert opp. Oppslutningen steg fra 6,3 prosent til 8,7 i perioden 2001-2003. I år gikk den imidlertid ned til 8,2 prosent.

Stemmefordeling

Spenning var det også knyttet til hvordan stemmemassen til Velferdsintensivt Parti (VIP) og Frivillig samfunnsliste (FSL), som ikke stilte i år, ville

fordele seg på de resterende listene. De fleste av stemmene gikk til SSL som fikk en økning på 14 prosent. På andre plass kom Det liberale selskab som fikk 6,6 prosent av stemmene, og deretter Moderat liste som fikk en økning på 6 prosent.

Listetopp Andreas Norum kom inn sammen med Tone Li Sandvik. For SSL kom Martin Osima, Terje Håkstad, Marianne Larssen, Frode Henriksen, Anja Uglem og Åshild Hana inn. Hana endte på førsteplass, og gikk forbi både Anja Uglem og Frode Henriksen på personstemmer.

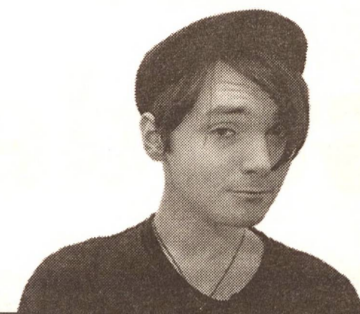
Ledervalg

Dermed ligger alt til rette for en god del utskiftninger i det

nye styret. I tillegg til de åtte listerepresentantene skal det sitte elleve representanter fra fakultetene. Disse skal velges i veldig nær framtid, men det varierer litt fra fakultet til fakultet når det blir gjort. Siste uka i november skal resultatet være klart, og da samles de nyvalgte til et konstituerende møte, hvor nytt arbeidsutvalg skal velges, deriblant ny leder. Per dags dato er det bare to kandidater til vervet; nåværende internasjonalt ansvarlig i Studentstyret Anja Uglem og de moderates toppkandidat, Andreas Norum.

Det nye styret tiltrer 1. januar 2005.

VALGKOMMENTAR

MIKKEL BERG

Demokrati i tynn tråd

Tekst

Årets valgkamp var preget av skarpe skudd fra både venstresida og ytre høyre. Moderat Liste forsvant i kruttrøyken og fikk oppslutning deretter. Det liberale selskabs kvassheter kom i form av sakene deres (rettere sagt den ene saken som ble debattert) mens Sosialistisk Studentlag (SSL) mer var skarpe i retorikk enn i sak.

Entlossing?

Jeg tror de aller fleste ser at det blir noe i overkant å sammenligne DLS sitt kulturkurs med holocaust. Skjønt SSLs "negervasker" Frode Henriksen er ute i dette nummeret for å gjøre bot, er gjort allerede gjort. Hvorvidt plakaten egentlig hadde særlig negativ effekt for DLS sin del, er likevel usikkert. Greit nok at et slikt oppslag bidrar til å minne folk på DLS' uttalelser, men ellers er vel de eneste reaksjonene det avstedkommer at folk synes SSL går litt over streken, DLS føler seg latterliggjorte og kanskje får de tilogmed litt sympati.

Den store konspirasjonen

At DLS er litt såre etter å ha endt med 6.6 % og ingen plasser i styret, er forståelig. Men det finnes mer elegante måter å takle et valgnederlag på enn å mumle i skjegget om slemme journalister og utenlandske grupper på campus. Hvis DLS virkelig ikke planla et spesielt fokus på hygiene i kulturkurset sitt, så skulle de heller ikke sagt til media at de ønsket spesielt fokus på hygiene. Tør undres på hva slags "misforståelse" det egentlig er de snakker om, utsagnene var da rimelig krystallklare?

Takk DLS!

Tross engasjementet blant kandidatene har valgdeltagelsen gått ned til 8.2 prosent. Dette er meg en gåte, da jeg vet flere som aldri ville stemt om ikke de hadde hatt DLS å stemme mot. Hvor lav ville deltagelsen vært om DLS ikke hadde stilt? I ei tid hvor nærdemokratiet planmessig kveles til fordel for markedsstyring og sentralstyring, sitter en institusjon med så lite oppslutning som studentdemokratiet, farlig til. Derfor er det at jeg håper DLS eller noen like radikale stiller også ved neste korsvei, for å hindre engasjementet i å gå ytterligere ned.

Ølavgift ved UiO

Universitetet i Oslo vil ha én krone for hver øl den nye Frokostkjelleren selger når den er ferdig. Oppussingen av det nye lokalet til Juristforeningens bar Frokostkjelleren kommer til å koste nær 14 millioner kroner. Av dette må studentene selv bidra med to millioner. Universitetet foreslår derfor en ølavgift på én krone per solgte øl i de tre-fire første årene av driften. Professor i forvaltningsrett, Eivind Smith ler av forslaget. – Dette høres rart og klønete ut, sier han til Universitas.

Homoperspektiv i alle fag

Forsker Hans W. Kristiansen vil ha homoforskningen med på pensumlistene og inn i forelesningssalene. De to dominerende retningene innenfor homoforskningen har valgt ulike studiefelt. På den ene siden har man en samfunnsvitenskapelig retning som vektlegger empiriske studier av sosiale relasjoner og samfunnsforhold, og på den andre siden har man en tekst- og medieorientert retning, såkalt skeiv forskning. – Det er ikke bare homofile som driver homoforskning, sier Kristiansen til Universitas.

Vil innføre vaktthold, gir studentene regningen

Studentsamskipnaden truer med å engasjere vaktelskap for å få slutt på helgebråk i studentboligblokka på Åsgård, og vil gi beboerne regningen. – Feil framgangsmåte, mener Jusshjelpa.

DIMA EMELIANOV

Allerede 30. august mottok beboerne i studentboligblokka på Åsgård en advarsel fra Studentsamskipnaden i Tromsø (SiTø). I brevet gjorde SiTø studentene oppmerksom på at de ikke aksepterer den aktiviteten som foregår i bygget i helgene, deriblant bråk og hærverk.

Utleiers ansvar

Den siste tiden har det strømmet inn meldinger om flaskeknusing og hærverk på heis og dører, og SiTø har sendt ut en til advarsel til alle beboerne. Det er til sammen 80 hybler i blokka. I brevet truer de med å engasjere et vaktelskap for å få slutt på dette. Regningen vil bli belastet alle beboerne, står det i brevet.

– Vi gjør dette rett og slett for å stoppe bråket. Det er det som er hensikten med advarslene som er sendt ut. Vi har bedt beboerne om at de melder fra til oss om hvem som står bak hærverket, men vi har enda ikke fått svar. Det er klart at vi da må iverksette tiltak, som for eksempel engasjement av et vaktelskap. Som følge av dette må det legges til ekstra husleie, sier konstituert boligsjef i Studentsamskipnaden Irene Kvello.

Svært kritisk

Daglig leder i Jusshjelpa Christian Hanssen er svært kritisk til framgangsmåten til Studentsamskipnaden. Han setter et svært stort spørsmålsteget ved om truslene i advarselen kan iverksettes.

– Nå kjenner ikke vi detaljene i denne saken, og heller ikke hvilke avtalevilkår Samskipnaden opererer med,

men umiddelbart virker dette som en noe merkelig løsning. En leietaker flytter jo gjerne inn under den forutsetning at boforholdene er akseptable. Når situasjoner som dette oppstår, er det normalt utleier som er forpliktet overfor de øvrige leietakerne til å sørge for at ro og orden gjenoprettes. Det kan jo derfor ikke være riktig at de leietakerne som ikke er involvert skal komme dårligere ut økonomisk fordi Samskipnaden ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser overfor dem, sier Johansen.

– Vanlig praksis

Informasjonssjef i SiTø Geir Jarle Voldmo setter det hele i perspektiv.

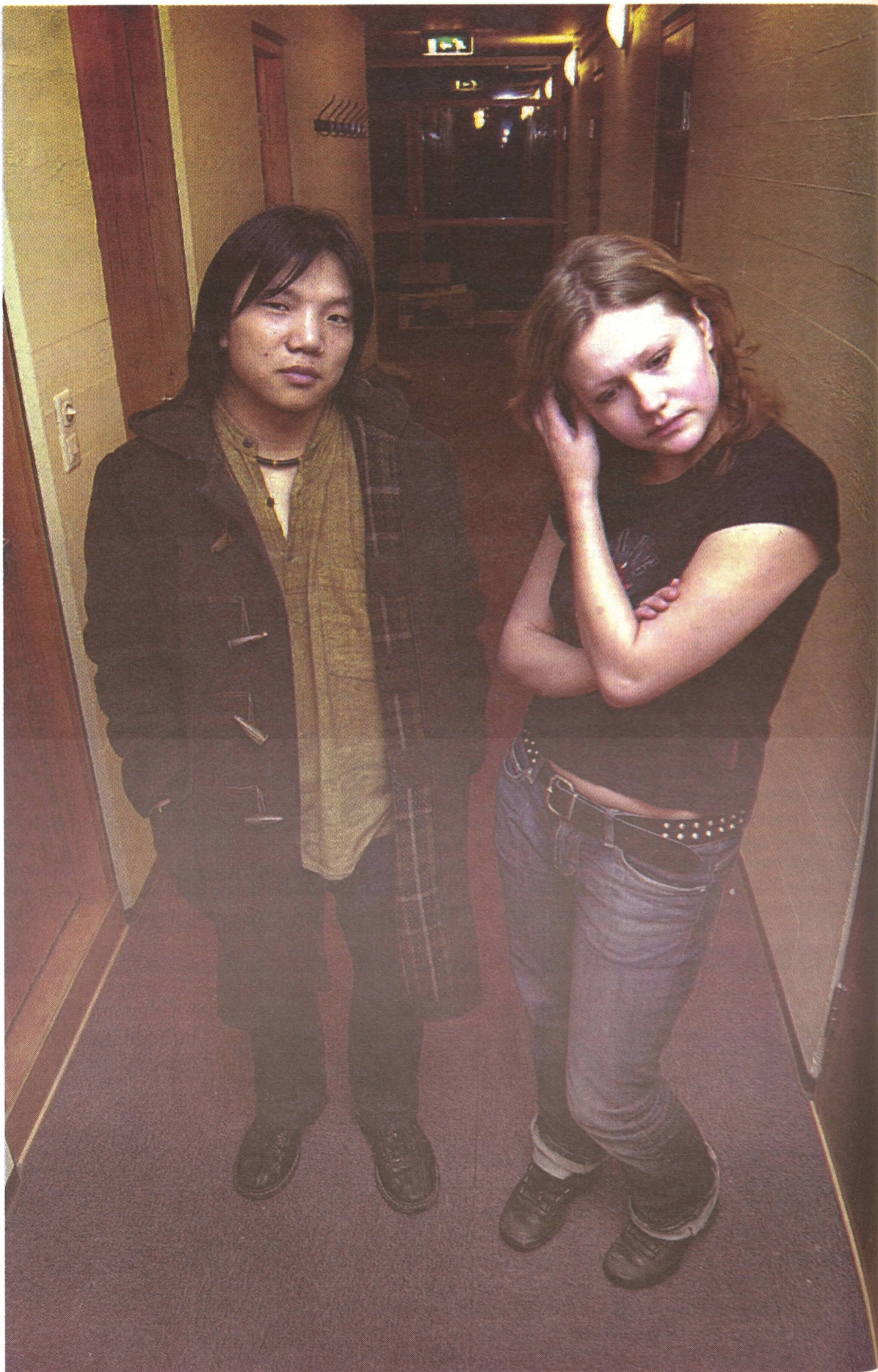
– Selv om vi ikke kan oppjustere husleien med en gang, vil regningen havne hos studentene til syvende og sist. Det er nemlig ingen tilskudd til drift av boligene, og dermed må alle pengene komme fra leieinntektene. Dette kan for eksempel ende med at leien økes ved årsskiftet, som er vanlig praksis i utgangspunktet, sier Voldmo til Utopia. Han understreker at Samskipnaden ønsker

å komme i dialog med studentene for å få satt en strek over saken.

Torsdag 28. oktober ble det organisert et møte på

hybelhuset på Åsgård. Ifølge kilder Utopia har snakket med kom ikke beboerne fram til hvem det var som stod bak hærverket. Dette bekreftet

konstituert boligsjef Irene Kvello da Utopia snakket med henne mandag kveld.

MÅ BETALE? Åsgårdboerne Frithjof Eide Fjeldstad og Ingvild Johansen.

Foto ESPEN SANDBERG

Frykter pappstuderer

Foran Stortinget tirsdag 26.10. trakk et tiltalls pappfigurer flere skuleystende nysgjerrige. Figurene var satt ut av Studentenes landsforbund (STL), som sammen med Norsk studentunion (NSU) og andre organisasjoner markerte sin motstand mot kutt i studiestøtten. Pappfigurene skulle forestille studenter. – Det er slik vi frykter studentenes fremtid. At studentene ikke har råd til å stille opp på aksjoner eller stille opp på frivillig arbeid, sier Njål Bøle, leder i STL, til Universitas.

Studerer mye – men ikke nok

Kun én av tre studenter i Trondheim føler de bruker nok tid på studiene. Statistiker Truls Nedregård ved TNS-Gallup sier til Under Dusken at han tror kvalitetsreformen gir studentene dårlig samvittighet. Den typiske Trondheimsstudenten bruker 34 timer i uka på studiet, mens Medisin- og arkitektstudentene ved NTNU bruker 43 timer i uka til skolearbeid. – Det er litt pussig at mange studenter føler de bruker for lite tid på skolen, i og med at de allerede bruker et ærlig uketverk og vel så det, mener Nedregård.

Tromsøstudentene fattigst i landet

Studentene i Tromsø har mindre å rutte med enn studentene i resten av landet. Hele 6 av 10 Tromsøstudenter opplever at de har dårlig råd.

DIMA EMELIANOV

Dette viser en rykende fersk undersøkelse utført av MMI på vegne av Postbanken. Undersøkelsen er utført blant 226 studenter ved Universitetet i Oslo, Høgskolen i Stavanger, Universitetet i Tromsø og BI i Sandvika.

Tjener minst

– Årsaken til at studentene i Tromsø opplever sin økonomiske situasjon på denne måten, er en kombinasjon av de høye prisene på kjøp og leie av bolig og den relativt lave andelen studenter som jobber deltid, forklarer assisterende banksjef i Postbanken Tromsø, Mette Henriksen.

I dag jobber bare 48 prosent av Tromsøstudentene ved siden av studiene. I Oslo og Stavanger er det en større andel av studentene som gjør dette. Gjennomsnittsinntekten for studenter i Tromsø er også lavere enn i de andre byene. Mens studentene i Tromsø med deltidsjobb har en snittinntekt på 52.000 kroner i året, tjener en student ved BI Sandvika - som befinner seg på inntektstoppen - 81.000 kroner i året.

Vil ha det gøy

– Jeg har inntrykk av at studentene i Tromsø vil komme seg fortest mulig gjennom studiene, for så

å komme ut i arbeid. I studietiden vil de fleste studere og ha det gøy, forteller Henriksen og bekrefter at dette er karakteristisk for de fleste Tromsøstudentene.

– Og det også sånn at mange forventer å få en godt betalt jobb etter studiene, og tenker derfor ikke så mye på økonomi mens de studerer, avslutter hun.

Undersøkelsen Sparebanken har lagt fram, avslører også følgende om økonomivanene til Tromsøstudenter:

Mens hver fjerde student i Norge har fast spareavtale med banken sin, har kun 16 prosent av Tromsøstudentene det.

Dersom studentene i Tromsø ville hatt mer penger å rutte med, ville de primært spart pengene. I forhold til Oslo studentene ville Tromsøstudentene brukt mindre penger på rent forbruk og reiser.

96 prosent av studentene i Tromsø bor for seg selv, dvs de har flyttet hjemmefra. Blant studentene i Oslo er andelen 81 prosent og i Stavanger 87 prosent.

Hver fjerde student tenker ikke på at lånet skal tilbakebetales

KANTINEMAT: Tom Erik Forså tar seg ofte råd til å handle mat i kantina.

Foto ANDREAS MYRVOLD

Avhengig av deltidsjobben

Tom Erik Forså (24) mener at mye av pengene forsvinner i kantina. Selv jobber han deltid for å få endene til å møtes.

ANDREAS MYRVOLD

Statsvitenskapstudent Tom Erik Forså synes ikke selv at han har dårlig råd, men tror dette henger sammen med at han har deltidsjobb ved siden av studiene.

– Jeg jobber et par ganger i uka, og har vært så heldig å komme meg inn på Studentsamskipnadens boligmarked. Uansett synes jeg ikke at studenter skal være for kravstore – hvis man har omtrent 9-10.000

i måneden greier man seg bra, sier Forså til Utopia.

Han understreker imidlertid at han er avhengig av deltidsjobben for å få en så romslig økonomi. Husleie, busskort og mobil er blant de faste utgiftene, men Forså tror mye av pengene forsvinner i mat, og da ofte ferdigladd kantinemat.

Som de fleste andre studenter baserer han økonomien på studielånet, men tar ikke lett på denne inntektsposten, slik en del av hans medstudenter gjør.

– Jeg har ikke et bekymringsløst forhold til studielånet. Det gjør det blant annet vanskelig å investere i bolig i framtiden, sier han.

Pengeråd til studenter

Lag et budsjett for økonomien din og hold deg til det. Da unngår du mange ubehagelige overraskelser

Bruk Boligsparing for Ungdom (BSU) – det er markedets beste spareform

Sørg for å ha penger i bakhånd. Du vet aldri når du trenger en økonomisk buffer

Vurder nøye hvordan du vil bo slik at du ikke f.eks. betaler for en beliggenhet som ikke er viktig for deg

Skaff oversikt over, og søk stipender og legater som måtte passe for deg

Skaff deg en deltidsjobb – men pass på at arbeidet ikke går ut over studiene

Vurder om det har noen hensikt å jobbe utover grensen for å få stipendet

Finn ut om du kan spare på å benytte en banks kundetilbud for studenter

Påse at du får rabattene du har krav på som student når du kjøper varer og tjenester

I studietiden vil de fleste studere og ha det gøy,

assisterende banksjef Mette Henriksen

Ledige stillinger

i Utopia

våren 2005

Det er på tide med utskiftninger i Utopiareaksjonen igjen. Følgende stillinger utlyses på åremål fra 01. 01 - 2005:

Ansvarlig redaktør - 100% stilling

Ansvar er et av nøkkelordene her. Ledelse er et annet. Det er en stor utfordring å forvalte en avis. I tillegg til det journalistiske aspektet ved jobben kommer administrasjon, økonomi, annonsering og rekruttering inn i bildet. En jobb for de som liker å ha mange jern i ilden. Stillingen lønnes med 130 000 kr. i året.

Nyhetsredaktør - 100% stilling

Som nyhetsredaktør må du være iderik og ha nese for nyheter, samt ha solig kunnskap om Universitetet og Høgskolen i Tromsø og norsk høyere utdanning generelt. Det forutsettes at redaktøren selv arbeider fram saker, og bidrar til å utvikle og systematisere avisas nyhetsdekning. Stillingen lønnes med 130 000 kr. i året.

Layoutansvarlig - 50% stilling

Vi vil ha en innbydende avis. Hvis du har kunnskaper innen layout og grafisk design kan du hjelpe oss å få til det. Som layoutansvarlig har du hovedansvaret for Utopias utseende. Du må ha kjennskap til Adobefamiliens InDesign, Illustrator, Photoshop og Acrobat Destiller. Stillingen lønnes med 55000 kr. i året.

Layoutassistent - 25% stilling

En hjelpende hånd til Layoutansvarlig. Du vil få definerte oppgaver, samtidig som du er velkommen til å bidra med kreativ input i arbeidet med Utopias utseende. Du bør ha kjennskap til Adobe InDesign og Photoshop. Stillingen lønnes med 27 500 kr. i året.

Redaksjonsassistent - 40% stilling

Stillingen inkluderer journalistarbeid, distribusjon av avisen samt en del praktiske oppgaver. Krav til søkeren er førerkort klasse B. Stillingen lønnes med 44 000 kr. året

Søknadsfrist 15. november.

Utopia

Søknad med CV, attester og arbeidsprøver sendes til Utopia v/Maja Sojtaric, Hovedgården, Universitetet i Tromsø, 9037 Tromsø. Eller e-post: redaktor@utopia.no

Nærmere stillingsbeskrivelser fås ved å kontakte ansvarlig redaktør Maja Sojtaric tlf 77 64 59 00/918 45 151

Politiet advarer unge kvinner

De siste månedene har flere unge kvinner blitt overfalt og antastet i området rundt Øya og Studentersamfundet i Trondheim. Allerede i slutten av september hadde politiet registrert fire anmeldelser av overfall i området. Siden da har politiet mottatt flere anmeldelser, men ønsker ikke å kommentere hvor mange. – Unge kvinner bør ta sine forholdsregler og ikke ferdes alene i området sent på natten, sier Politibetjent John Anders Øien til Under Dusken.

Rundt, rødt og trekvart århundre

Under Dusken melder at studenter Samfundet i Trondheim nylig feiret sin 75 årsdag med gjester fra fjern og nær. Det utviklet seg til et forrykende festmøte hvor det mangfoldige studentlivet i Trondheim fikk vist seg fra sin beste side. Kunstneriske innslag av både teatralisk og musikalsk karakter, varme hilser fra talerstolen og kakespisning stod på programmet. – Jeg har pakket inn gaven. Jeg synes nemlig ikke den er så fin, smilte varaordføreren fra talerstolen.

9

Onsdag 3. november 2004

Student feilregistrert, kan få ubrukelig vitnemål

En student fra Bangladesh har fått tildelt personnummer med feil fødselsdato, og risikerer nå å få et ubrukelig vitnemål. En datoendring vil løse problemet, men Fylkesskattekontoret sier nei.

DIMA EMELIANOV

Hvert år strømmer titalls kvotestudenter til Universitetet i Tromsø (UiTø). Alle disse får tildelt et personnummer som de benytter seg av under sitt opphold i Norge. Personnummeret brukes til alt bankkonto til vitnemål.

Ingen misforståelse

Da en mannlig student fra

Bangladesh denne høsten skulle få tildelt personnummer, fikk han et nummer med feil fødselsdato. Datoen stemte rett og slett ikke overens med hans virkelige fødselsdato. Istedet for 1. januar, står det at vedkommende er født 19. august. Årsaken? Alt for mange er født 1. januar. Dette skriver Troms fylkesskattekommission i et brev til Universitetet i

Tromsø. I brevet, som er avslag på en søknad om endring av fødselsdato, blir det påpekt at det er mulig å endre fødselsdatoen dersom troverdig dokumentasjon foreligger. Det eneste unntaket er hvis antall tilgjengelige personnumre for vedkommendes fødselsdag er svært lavt, noe som er tilfelle i denne saken.

Ordner opp

Nå frykter Universitetet at vitnemålet til studenten fra Bangladesh kan bli ubrukelig. "Studenten som uheldigvis har fødselsdag 01.01, vil ikke kunne benytte seg av

et vitnemål i sitt hjemland med en fødselsdato som ikke stemmer overrens med hans identifikasjonspapirer fra Bangladesh." Universitetet finner dette "urimelig og lite formålstjenlig", skriver fungerende studiedirektør Rigmor Bjørkli i et klagebrev til Troms fylkesskattekontor.

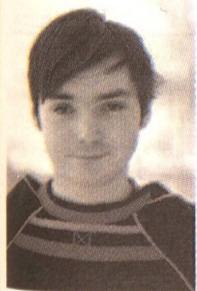
Universitetet i Tromsø (UiTø) registrerer personopplysninger vedrørende studentene i personregisteret *Felles studentsystem*. I dette personregisteret identifiseres den enkelte registrerte med fødsels- og personnummer. Fødselsdato går også fram av

vitnemålene utstedt ved UiTø.

Ifølge juridisk rådgiver ved Universitetet - Joakim Bakkevold - er dette et problem som dukker opp med jevne mellomrom. Men han ifølge han har en løsning. Universitetet kan, selv om det vil føre til forvirring, registrere en annen fødselsdato enn folkeregisteret i sin egen database. Bakkevold forklarer:

– Hvis vi må operere med en fødselsdato som avviker fra folkeregisteret, kan studenten få praktiske problemer ute i samfunnet. Disse to datoene bør stemme overens med hverandre, sier Bakkevold.

NIERRADAKTI

MIKKEL BERG

En nasjon bør dømmes ut ifra hvordan den behandler sine minoriteter. Dette gjelder også minoritetsnasjoner.

Forleden skrev jeg en valgkommentar for Utopia med fokus på *Det liberale selskaps* brune grums. De er et miniparti, men det er viktig å sette fokus på små, ekstreme elementer iblant. Derfor vil jeg nå peke litt på en splint i vårt eget øye.

Hvorfor?

Det er ikke mange samer som har "brune" holdninger, men

Det brune Sápmi

når en skjemmende føflekk begynner å vokse er det på tide å snakke om den. Sápmi er et lite land, men vi kan ikke la det hindre åpen debatt. Så får jeg heller bare slumpe til å fornærme noens trenemning. Og skulle noen anklage meg for å "skyte mine egne" vil jeg bare ha sagt: Var det tabu blant oss å kritisere våre politikere offentlig kun fordi de er «med-samer», da hadde vi *virkelig* et nasjonalismeproblem.

Samelands Hagen?

Isak Mattis O. Hætta, same-tingsrepresentant og tidligere medlem av Sametingsrådet har ei imponerende merittliste hva angår å flau ut sitt eget folkeslag. Han har bl.a. sagt at ni av ti lovbrudd begås av "svartinger" og mener ingen asylsøkere skal slippe inn i landet. *Finnmark Dagblads* leserundersøkelse om hvem som burde bli

ny sametingspresident gav "Splinten" Hætta 38.5 % **opp-slutning**. Dette er kun 618 stemmer, men likevel nok til at Hætta og hans *Fastboendes Liste* bestemte seg for å sikte mot presidentskapet, så vi er sikret å ha ham i media ei stund fremover.

Hætta har også svin på skogen hva angår «det skeive Sápmi»: Han har uttalt at han kvier seg for å sove i hotellsenger, da det kan ha ligget homofile der, og kaller lesber for "sleikere".

Sex, løgn og videotape

Akkurat som samisk rasisme ikke begrenser seg til Hætta, gjør heller ikke hans holdninger til homofile det. Da journalisten *Anna Anita Hivand* ville stå fram som bifil i et blad med tema *samiske kvinner*, syntes utgiverne (Sametingsrådet) artikkelen ble for kontroversiell, så den

kom ikke på trykk. Da NRK Sámi Radio ville lage TV-sak, ringte Sametingsrådets politiske rådgiver *Johanne Gaup* personlig til redaksjonsledelsen og løy om at Hivand hadde *verge* og ikke stod ansvarlig for sine gjerninger. Sámi Radio droppet innslaget. Hivand gikk til retten og vant selvfølgelig.

Men hvor er Johanne Gaup i dag? Hun er **fortsatt politisk rådgiver** for president Sven-Roald Nystø (NSR) og Sametingsrådet. Dette ville vært skandale i enhver kommune, i ethvert fylke, for ikke å snakke om på Stortinget. Så ikke i Karasjok. Sven-Roald Nystø uttalte sågar at han hadde *full tillitt* til henne.

Enlist, your country needs you!

Til dere som ikke står i samemanntallet, men vet dere kunne: Den beste

grunnen til å slutte å være "villsame", er å kunne påvirke samepolitikken. Dette handler om hvordan vårt ansikt utad skal være, samt hvordan minoriteter i Sápmi skal møtes av de som representerer oss. Du kan registrere deg helt fram til 30. april '05, skjema fins foreksempel på de to største partienes hjemmesider: www.nsr.no og www.dna.no.

Alle som skal stemme, om de er førstegangsvelgere eller ikke, bør huske at små, bebartede nasjonalister med populistiske tendenser sjelden gjør seg godt i maktposisjon. '05-valget kan brukes til å gi smekk på fingrene. Og flere partier enn Fastboendes Liste som fortjener dette.

Høgskolen i Stavanger blir Universitet

Høgskolen i Stavanger blir Norges femte universitet etter nyttår. Det ble fredag vedtatt i Statsråd. Statsminister Kjell Magne Bondevik (KrF) og utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet (H) kunngjorde nyheten i Stavanger fredag. I august godkjente Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) søknaden fra Høgskolen i Stavanger. Fredag ble universitetsstatus endelig vedtatt.

- Det nye universitetet skal være et annerledes universitet, som i tillegg til å oppfylle akademiske kravene skal ha en spissere fagprofil med særlig relevans for regional verdiskapning. Jeg håper det nye universitetet vil utvide og fornye universitetsbegrepet og skape økt mangfold, sier statsråd Kristin Clemet i en pressemelding. Det er over 30 år siden sist Norge fikk et nytt universitet, da Stortinget vedtok å opprette Universitetet i Tromsø.

Den lille livredderen

Noen er harde og noen er myke, noen lange og noen med dyr på. De er reflekser og de er den billigste livsforsikringen du kan ha når du ferdes i mørket.

THERESE-MERETE LINDSETH

Studenter er nattedyr og studerer ofte sent på kvelden. Noe som gjør at hjemturen foregår i stummende mørket, bokstavelig talt. Vi tok en uoffisiell telling av studenter med synlige reflekser en tilfeldig, mørk kveld rundt universitetsområdet. Av 42 studenter var det 17 med synlig refleks på kroppen.

I Finnland har det i over 20 år eksistert en lov som sier at fotgjengere skal benytte refleks når de beveger seg ute i mørketiden. Men det er tydelig at det ikke er noe slikt her i Norge. Undersøkelser viser at kun 16 prosent av de over 20 år bruker refleks på landsbasis, mens det etter årets reflekstelling i Troms fylke

viser at det i gjennomsnitt bare er åtte prosent som bærer refleks etter mørkets frambrudd.

To sekunder

En bilist i 50 km/t har 2 sekunder på å oppdage en fotgjenger uten refleks. Samme bilist får 30 sekunder om du som forgjenger tar på deg refleks i mørket.

- Det er rett og slett litt skummelt med alle de mørke fotgjengerne, sier Linda Gamst, student på medisin grunnfag. Hun synes det er for mange som lar refleksene ligge hjemme. Selv har Gamst alltid refleks, til tross for at hun som oftest kjører bil.

For best effekt bør refleksene henge ca en meter over bakken og skal vende ut mot trafikken. Fest de på sekken, rundt buksebeinet eller heng de fra lomma.

Refleks er kult

- Fra å være et ganske utrendy produkt er refleks nå blitt kult, sier Sissel Rasck Olsen ved *Reflex Produkter*, og sier at populariteten til den gode gamle harde brikken er dalende. - Hvis man må velge

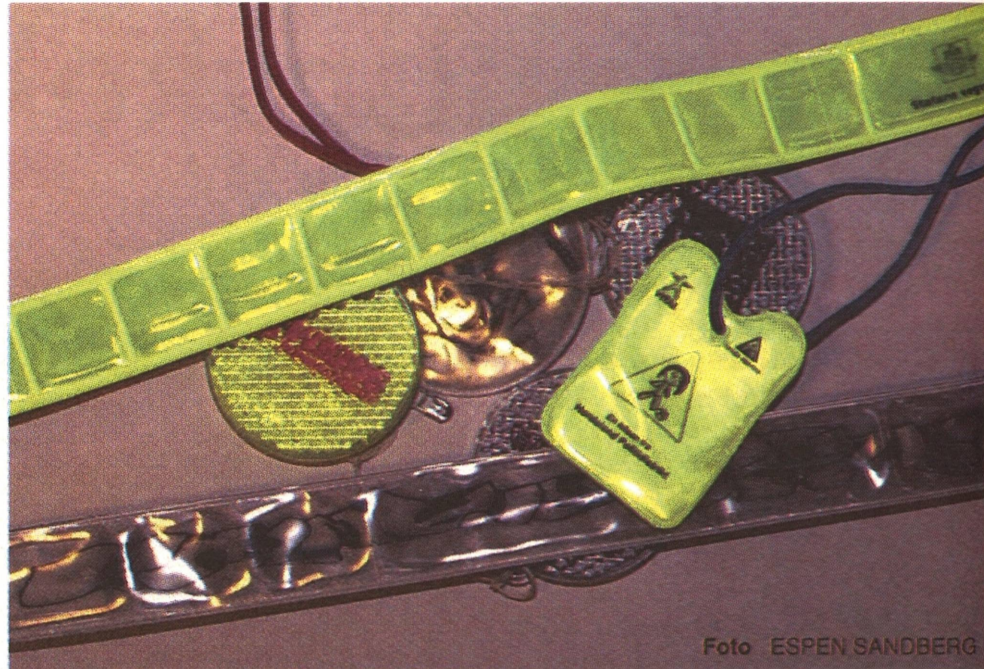

Foto ESPEN SANDBERG

REDDER LIV: Refleks er den billigste livsforsikringen du kan få når du ferdes i mørket.

er det nok den harde brikken som reflekterer best, men det er ikke mye hjelp i den om den ligger i en skuff. "Slapwraps" - selvklebende og myke reflekser - er derimot i vinden. En bør velge den typen som appellerer til deg som bruker. I Tromsø er refleksene lette å få tak i; Bokforretninger, apotek, bensinstasjoner er fulle av reflekterende brikker.

Dessuten kan man bestille refleks på Internett.

Falsk Trygghet

Gamle reflekser bør testes, og nye sjekkes for CE-merking. Den lille livbergeren har faktisk ei levetid, avhengig av bruk og behandling.

- Riper fra nøkler, turer i vaskemaskinen, fett og smuss kan redusere effekten

til hvilken som helst type refleks, sier Rasck Olsen. Hun anbefaler å teste refleksene før de tas i bruk.

- Finn et mørkt rom og test de med en lommelykt. Heng de gjerne opp på veggen, en ny og en gammel, så har du noe å sammenligne med. Å gå med en slitt og gammel refleks gir deg bare en falsk trygghet, forteller hun.

Behersket debatt om globalisering

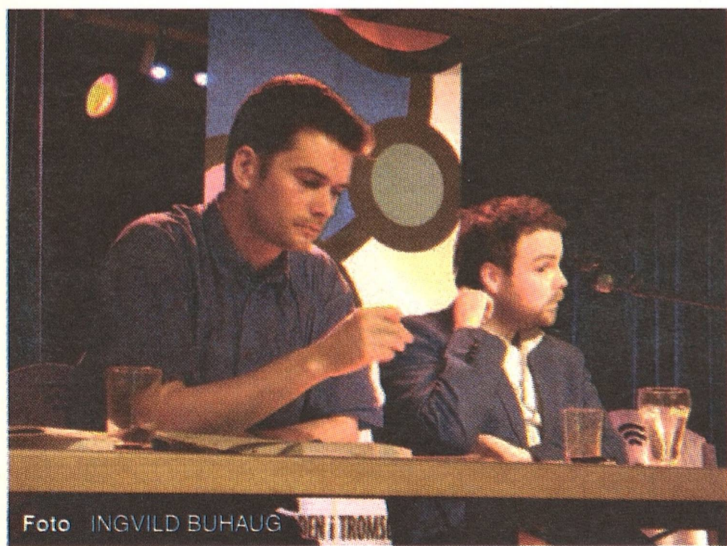

Foto INGVLID BUHAUG

CLEMET ASKHEIM

De i underkant av hundre personene som hadde møtt opp på Teaterkafeen tirsdag kveld for å høre Torbjørn Røe Isaksen, leder i Unge Høyre, og Steinar Alsos, leder i Attac, brake sammen i debatt om globalisering, fikk høre representanter fra motpolene i globaliseringsdebatten som

kunne enes om overraskende mye og hvor viljen til nyansering var større enn ventet.

Blodig urettferdig

Er frihandel en velsignelse eller forbannelse i dagens verden? Dette var hovedspørsmålet arrangørene FN-sambandet Nord, SEMUT og Attac-Tromsø, stilte gjestene fra Sør-

Norge. Man kan nesten si at det var et møte mellom to ulike verdensbilder som foregikk denne oktoberkvelden. To verdensbilder som faktisk til tider overlappet hverandre i ytterkantene skulle det vise seg.

Et vanlig problem i slike debatter er at debattantene lever i ulike verdener og ikke snakker samme språk. De legger vekt på ulike faktorer ved globalisering, tolker begivenheter forskjellig, definerer begrep forskjellig, bruker forskjellige tall fra ulike steder og hvis man kan enes om én kilde og ett tall, så tas det gjerne til inntekt for vidt forskjellige standpunkt. Heldigvis var ikke dette tilfelle denne gangen.

Den sindige, rolige og sympatiske Alsos brukte sitt åpningsinnlegg til først å redegjøre for hva Attac er og hva de mener, for deretter å gå over på en grundig kritikk av Verdens handelsorganisasjon

(WTO). Hans hovedpoeng kan oppsummeres i at WTO på papiret er rettferdig, men i realiteten er blodig urettferdig. Hvorfor? Jo, på grunn av de ressursmessig enorme forskjellene mellom land i utgangspunktet. På grunn av forhandlingsulikhetene på toppmøtene, der USA og EU stiller opp med en hær av forhandlere, mens de fattigste landene i beste fall har mulighet til å stille med en håndfull og maktforholdene mellom de ulike land.

Økt velstand

Kvikke, kule og retorisk dyktige Isaksen tok utgangspunkt i historien for å vise at dette med globalisering slett ikke er noe nytt fenomen, og for å forsøke å få fram hvordan land tidligere hadde steget fra fattigdom til rikdom ved hjelp av frihandel. Han trakk fram reduksjon i absolutt fattigdom som verden har opplevd de senere år - verdens

samlede velstandsøkning. Forskjellen på vekst mellom land som har åpnet opp sine markeder og land som ikke har det.

Ifølge Isaksen hadde land som åpnet opp for frihandel gjort det best i forhold til redusert fattigdom, økt BNP, lavere arbeidsledighet og en rekke andre faktorer.

Det bemerkelsesverdige var at etter åpningsinnleggene klargjorde begge parter en del saker. Det viste at man faktisk var enige om noe. "WTO er langt fra å fungere ideelt", mente Isaksen. "Vi er ikke motstandere av globalisering i utgangspunktet og vi trenger WTO", mente Alsos. I tillegg så snakka de ikke så mye forbi hverandre og over og under hverandre som man har sett eksempler på i lignende debatter tidligere. Kort sagt en overraskende nyansert og rolig debatt til å være en debatt om globalisering. Er du globalisert?

ISU

Views From a Field Trip

ISHMAEL ACHIRRI CHI-BIKOM

Five' in Africa!

Nestled between several outcrops of hills along a fjord, Mandalen is a little, quiet, close-knit village. The view is breathtaking in springtime, when busloads of tourists, mostly from Germany, turn up to enjoy the Nordic landscape. The Riddu-Riddu festival that brings the village to the world is just around the corner. While memories of German annihilation of Sámi land during WWII have become footnotes, colonial skirmishes over taxes and the Sámi struggle for land and fishing rights are still alive. Traditional Sámi - whether fishermen, reindeer herders, or forest loggers - are recognized for their co-existence with their environment.

At the village square is a gas station, a rich Sámi craft centre, and two shops. The single statue of King Olav by the highway stands half-hidden by shrubs. 'The village hardly changes', a young friend informs me. 'Come back in thirty years and you would find it as it is now'. An overstatement, but it reflected the slow population growth hastened by youth urban migration. I found numerous houses along the village streets, which were abandoned to the weather. A few graduate parents had however taken the opposite direction, attracted by their cultural roots.

Our reception was warm, due to the prior introductions by our classmate, Anita. She offered us her lavvo for the duration of our stay. I made two friends: Erik who was about five, and Isak, his cousin who was about four. Later on I met Erik's younger brother, and Erik's village friends. Erik was a sharp, enterprising, and very friendly youngster. Upon meeting me that evening, he picked up his torch and invited me down to the basement, the barn, and his favorite hideouts. We shared neither Norwegian nor English, so our conversations were mainly improvised. The next morning, he informed me, with his mother translating, of his interest in African wildlife. He would mention time and again his dream to see 'the Big

Erik and Isak would invite me to play hide and seek with them in a cold stalagmite cave between the lavvo and their home. Over the little cave tumbled a bright brook. Hiding behind the stalagmites or darting between the icicles and avoiding the icy droplets from thudding on our faces, was a delightful game! Besides, I had to be attentive to the camera lens! Hide and seek with a rolling camera was definitely a novelty! Whenever Erik's party of friends came by, he would come for me, and gladly insist that I join them in sledding down the hillside or sliding down the snow to the sea.

I could not learn the extensive snow terminology in the Sámi language, or inquire from Erik and Isak about trolls that melted with sunlight, or sea monsters such as the kraken. However, Axel's feat (Anita's one year old son), on the many drums (including African drums) in her house, was amazing. I found Sami culture as open, non-insular and dynamic.

Up along the fjord in the next village lived a family acquaintance of Erik, a graduate researcher, and a formal Xhosa healer. His initiation at a favorite Indian Ocean getaway I always retreated to after the grueling teaching week in South Africa amazed me. I had to remind myself I was on the limits of northern Europe! Since I was to travel to South Africa months later to research on Xhosa healing knowledge, I spent hours with Bjorn, enriching myself from his training.

Foto ERIK KASPARTU

I met a group of asylum seekers lodged at a youth hostel at the harbor. Their building, in a neighboring village was gutted down by fire. Few ever imagined themselves in a world as 'remote' as northern Norway. They were embittered by loneliness, the icy weather, idleness, and an overriding fear that their applications

would be rejected. Some wished they could turn back to their homelands to face the fire they originally escaped from. Yet looking at the waters of the fjord, I imagined the courage of those Norwegians that once sailed out, braving the stormy ocean waves for the New World. Quite an irony!

Erik's uncle had earlier indicated that the hostel

where my foreign friends stayed was one of the village's achievements. Thus while I enjoyed great company, I also wished that my colleagues could overcome their uncertainty, walk the extra mile, and reach out to the village. 'You can't sit by the ocean, a Xhosa proverb goes, and say there isn't water to drink...'

Haloo Pohjola!
Halló Norðurlönd!
Hallo Norden!
Hallá Norden!

Flytte, studere eller arbeide i Norden?

Hallo Norden veileder deg gjennom byråkratiet
Tlf: 21 02 19 99 E-post: hallo@norden.no

www.HalloNorden.org

Vær så snill, send mig på hygiejnekursus!

Jeg melder meg først på listen for et kurs i hygiejne! Nu må jeg en gang for alle finde ud af om det er nok men en dusj om dagen, og om det er tilstrækkeligt at jeg støvsuger en gang om ugen. Jeg ved godt at Jørn-Viggo Sørensen fra "Det Liberale Selskab" ikke troede at hvide udlændinge som mig behøvede dette kursus, men det gør vi altså når vi skal bo i altid renlige Norge. Måske kunne "Det Liberale Selskab" også indføre obligatorisk fællesdusj for alle udlændinge hver morgen? Og man kunne have en hygiejnekontrol der kunne inspicerer udenlandske studerendes køkner. Det ville jeg være vældig taknemlig for, så jeg trygt kunne invitere både mine norske og udenlandske venner på besøg uden at de finder hybelkaniner i krogene.

Jeg kunne også godt tænke mig at komme på "Det Liberale Selskab"s kurs i norsk kultur- og samfunnsforståelse, for jeg troede åbenhed, tolerance og imødekommethed var nogle af de dyder som nordmænd sætter pris på, men jeg har åbenbart taget fejl. Men jeg har jo heller ikke boet her så længe, så jeg har naturligvis endnu meget at lære.

Og nu vi er ved kursen, så vil jeg også gerne have et kurs i politisk teori, for hvis "Det Liberale Selskab" fremfører liberale tradisjoner, så er der noget jeg har misforstået om liberalisme. Her gikk jeg rundt og troede at kernen i liberale ideer var tolerance og individuell frihed, og så tog jeg helt fejl!

Majken Jul Sørensen,
sosiologistudent fra Danmark

Sjefen

"Luringen" Mikkel Revs (eller var det Mikkel Berg ?? :)) kommentar angående studentvalget er rett og slett latterlig. At han misforstår DLS med vilje er nå en ting, mens å komme med dette tullet om ubarberte samer er bare barnslig og teit. Ja, Mikkel - alle skal "ta" samene, ikke sant?

Lars Grønli

Det Liberale Selskab

Har registrert at Det liberale selskab ønsker å innføre

obligatorisk "negervasking" før de får slippe inn i UiTø's reine korridorer. Det må om mulig være det teiteste forslaget noen studentpolitiker har fremmet noensinne. Hvis DLS får noen som helst oppslutning under valget, er det på høy tid å sykemelde studentmassen. De holdningene DLS legger for dagen er beint fram skremmende. Håper flest mulig studenter bruker stemmen sin på en måte som bidrar til å sende DLS til historiens skraphaug, der de hører hjemme.

Frode Henriksen

Til hr Frode Henriksen

hvor er det du, Frode Henriksen, ja du ja, har fått med deg at DLS skal vaske negere? Det det her er snakk om er at utenlandske studenter skal få et kurs i norsk kultur og samfunnsforståelse. Dette for at de skal bli integrert i studenthverdagen på en bedre måte. Det er ingen som har sagt at de er noe skitnere enn de andre som tusler rundt i korridorene på UiTø, men at det har vært tilfeller på studentbolig(er). Kanskje en fordel at du prøver å ha peiling på hva du skriver om.

Lars Grønli

Unge Herr Henriksen og DLS

Kjære herr Lars Grønli. Tror det er på tide med en liten oppklaring hva angår min påståtte mangel på "peiling" omkring internasjonale studenters situasjon. Det er slik i dag at alle internasjonale studenter har tilbud om en introduksjonsuke, arrangert av administrasjonen og studentene selv. Denne uken er att av til å bli kjent med universitetet, Tromsø og ikke minst det norske samfunnet generelt. Dette er noe som de fleste internasjonale studenter finner svært interessant og lærerikt. Å gå noe lenger enn det, slik DLS foreslår vil være en inntreden på hver enkelt students privatliv og det mener vi i SSL er helt forkastelig. Skal man begynne å lære studenter å vaske opp etter seg på studenthyblene, slik representantene for DLS ønsker, er det kanskje ikke bare de internasjonale studentene man må ta for seg, tvert i

mot. Det er mang en student der ute (muligens inkludert meg selv) som hadde hatt godt av et kurs i oppvask og matlaging. Ærbødigst, Frode Henriksen.

Frode Henriksen

Min gode venn Frode Henriksen

Hei Frode min venn synes det blir litt "amerikansk drittasting" over det innlegget du hadde der. ærlig talt er det ikke noe å lage baluba over. jeg er enig i at det høres litt kontroversielt ut, men la det ikke bli samme misforståelsene som det var etter Hagens tale i levende ord der man benyttet seg av en kreativ ordlek og tar ordene ut av sammenhengen. DLS ønsker å gi de utenlandske studentene noe mer enn en båtur rundt tromsøya og en tur opp på fjellheisen. jeg synes det er flott at vi har mange utenlandske studenter ved universitetene, der de kan tilegne seg kunnskap som kan brukes til verdiskapning og kompetanseheving i andre land. og det er viktig. ser det som bare positivt at de kan få litt informasjon om norsk kultur og samfunnsniv som også kan være givende. det samme er jo når norske studenter drar utenlands, tar vi jo med oss kompetanse og erfaringer fra et annen kultur og samfunnsniv. Du nevner også "negervaskingen", som jeg velger å ta avstand fra. faktumet er noen kulturkollisjoner som har oppstått ved flere kollektiv ved studensamskipnaden, der det ikke blir tatt kollektivt hensyn med tanke på hygiene ved flere kjøkken, noe som går utover andre. det handler om å ta hensyn til andre, da alle lever sammen og benytter seg av kjøkkene. flere studenter har faktisk klaget over de hygieniske forholdene ved kjøkken og ganger ved bokollektiv ved Prestvannet og studentboliger ved Åsgård.

Tom Erik Forså

Hygiene?

Ut fra uttalelsene fra enkelte på DLS' liste, kan man nesten lure på om det dreier seg om "rasehygiene".

Progressiv Front

Studentboliger og hygiene

Har selv bodd på studenthybel på prestvannet, og delt kjøkken både med utenlandske og norske studenter. Såvidt jeg husker var problemet med studenter som ikke ryddet etter seg på kjøkkenet ikke etnisk betinget, men av en langt mer generell karakter. Dersom man ønsker bedre reinhold på studentboligene, er det neppe veien å gå å stigmatisere en i utgangspunktet ressurs svak studentgruppe.

Videre synes jeg strengt tatt jeg er i min fulle rett til å trekke intensjonene til DLS i tvil, all den tid lista deres består av folk som, om ikke hukommelsen svikter meg fullstendig, tidligere både har gått kraftig ut mot etablering av asylmottak, og som presterer å lire av seg noe i nærheten av at "det er en skam at homofile utnytter barn i sin seksuelle frigjøringskamp." Men det er nå bare mine refleksjoner. Godt valg!

Frode Henriksen

DLS – et friskt og nytt alternativ

Viser til den pågående debatten vedrørende Det liberale selskaps program.

Som alltid når det er valg gjør sosialistene sitt ytterste for å misforstå og vrenge andres uttalelser og synspunkter. Hvorfor kan ikke sosialistene for en gangs skyld i stedet fortelle om hva de står for og hvilke saker de ønsker å få gjennomslag for? Etter min oppfatning skyldes dette at sosialistene ikke har noen politikk og dermed finner det enklest å rakke ned på andre.

Det liberale selskab er et nytt og friskt alternativ, som går fra ord til handling. Vi er det alternativet som uten tvil vil jobbe hardest for å forenkle og bedre studentenes hverdag.

Hva angår punktet om opplæring i norsk kultur- og samfunnsforståelse er dette tatt fullstendig ut av sin sammenheng. Dette er ment som en hjelpende hånd til utenlandske studenter som kommer fra et helt annet samfunn enn det vi har. Med en obligatorisk innføring i hvordan det norske samfunnet fungerer, vil dette være positivt både for de utenlandske og de norske studentene.

Bjørn-Gunnar Jørgensen
(nestformann)

DLS – et friskt og nytt alternativ?

Det er med triste øyne jeg ser at fremmedfrykten er på vei inn i studentpolitikken med stormfart. Selv fikk jeg dårlig smak i munnen når jeg så deres punkt om dette "kurset" og det ble ikke bedre av innleggene på muren med dårlig skjulte antydninger om at utenlandske studenter er uhygieniske/ikke som oss andre hvite nordmenn. Trodde dette ikke var gangbar mynt på et universitet der fordommene er få og takhøyden er stor (dog behøver man ikke å bruke den på fremmedfiendtlighet). Skulle ønske dere og andre heller hadde fokus på saker som komersialisering, hvorfor uitø er det eneste uiversitet uten et karrieresenter og sentrale arbeidslivsdager, eller synspunkter på f.eks undervisning og forskning i norge/ ved uitø. Har foresten egentlig aldri vært i tvil men DLS har gjort meg helt sikker på at de ikke fortjener min stemme. Godt valg!

Interessert student

Til Progressiv Front

Du må jo virkelig være et "geni". Trur ikke det lover så veldig bra for de neste eksamenene dine med de tolkningsegenskapene du fremviser her. Håper du får omgjort noe av lånet til stipend (ihvertfall;) til alle andre, (inkludert Frode;) lykke til med valget og stå på alle tre partier:)

Tom Erik Forså

Noen som føler seg truffet?

Jeg synes det er synd at enkelte studenter ikke tåler DLS sitt kandidatur ved studentvalget. Diverse plakater og flyveblad som er hengt opp på tavlene har rett og slett blitt revet ned eller så har det blitt hengt en konkurrerende liste over det blå DLS-arket, eller i ett tilfelle påført nazi-symboler. Dette synes jeg er direkte lavmål av de som har gjort dette. Å koble DLS med et nazi-symbol er så til de grader patetisk og stakkarslig gjort av den eller de som har gjort det at jeg nesten synes synd på vedkommende. God bedring.

Lars Grønli

PÅ KINO I NOVEMBER

05.11. Coffee and Cigarettes

Collateral

Ikke naken

12.11. Alien Vs. Predator

De utrolige

Motorsykelagbøylene

26.11. Dårlig oppdragelse

Bridget Jones: På randen

Man on Fire

TIPS UTROPIA!Beste tips belønnes med to gratis kinobilletter.
utropia@utropia.no 77645900**TROMSØ
KINO**

13

Onsdag 3. november 2004

KRONIKK**Innlegg i debatten om et døende studentdemokrati.**

Skriving startet kl 14.17, mandag 11. oktober 2004.

D-2022 er et ganske bortgjemt rom. De av leserne som har en høyere grad i pedagogikk fra Universitetet i Tromsø (UiTø) kan sikkert nikke gjenkjennende til rommets navn: D-2022. KOLLOKVIEROM står det på døra på en av disse brune navnelappene som er på hver ei dør i D-bygget. Det er en ganske kjedelig brun farge, men skiltene er etter min mening informative. Der trappa går en etasje opp fra ekspedisjonen, SV-fak, står det med tydelig skrift på ei oversiktstavle med alle rom i etasjen: D-2022 INSTITUTTROM PEDAGOGIKK.

Metallnetting

Inngangsdøra til dette rommet ligger der D-byggests form krever at den indre korridoren svinger 90 grader. I stedet for et utrivelig og spisst hjørne alle ville tatt innersvingen på, er hjørnet avkuttet av døra til D-2022. Ganske snedig, for det gjør døra usynlig inntil du er midt i svingen. Døra er for øvrig rød, med metallforsterkning nede og glassvindu av den typen som har metfallnetting inne i seg. Denne nettingen danner centimeterstore kvadrater i irriterende glassinnfatning.

Fra korridoren ser du tydelig at dette ikke er et kontor, men et potensielt møterom. Vinduer, med det samme metfallnettet inne i, går hele veien langs begge veggene ut mot gangen. Vinduene starter i en 80 cm høyde og fortsetter til samme høyde som den øvre dørkarmen. Lett gjennomskjulte gardiner i grelle farger henger langs lister på innersida av rommet. Brede vertikale striper veksler mellom blå, grønn, gul og rød farge. Overgangen mellom fargene er en slags tilfeldig sikkasakk og gir meg et mislykket inntrykk av regnbue. Gardinene er trukket for, men viser godt konturene av de utenfor. Samtlige av de som passerer viser seg skuffende nok å være kontorrotter som vimser fram og tilbake i D-byggets 3. etasje. Hver gang jeg ser en kontur springer håpet fram i meg.

MAIA GRAFF

Kanskje noen kommer.

Da er det mye mer takknemlig å se mot hjørnevinduene ut mot den indre gårdsplassen. Disse vinduene danner et nydelig hjørne og går fra gulv til tak. Det mest vestvente av disse har en seksjon som vil kunne åpnes ved behov. Under vinduene er det to søte, små radiatorer. De fungerer godt, jeg har det nesten for varmt her jeg sitter på D-2022. 2000 nivået er forresten misvisende, dette er tredje etasje, og utsikten er upåklagelig. De brede takene tvers over den kvadratiske gårdsplassen er godt synlig herfra. Jeg ser vinduene i kantina til SV-fakultetets formiddagsåpne kantine og vinduene til den store trappehallen. Trappa innenfor ser jeg, der den ruver i sin bredhet og prakt med hvitmalte mursider. Jeg tar meg selv i å undres over hvor mye brukt denne trappa er. Jeg vil med rimelig sikkerhet at det er 5 alternative trapper innenfor en radius på 30 meter, men de er visst ikke seget inn som brukbare trapper i studentenes trege bevissthet. Ei av de nærmeste trappene, til denne store trappa, fører forresten rett ned til korridortarmen hvor et lite studentdemokrati klører seg fast.

Ut gjennom vinduene ser jeg at vinteren har lagt de første daggamle snøflekkene mellom staudene i den stramt komponerte hagen. Jeg vet om tre dører som fører inn til denne gårdsplassen med planter. Ved den inngangen som pleier å stå åpen er det en rød benk. Klokka to satt to jenter og røkte her.

Hovdokka

En intens smerte bringer meg en time fram i tid. Av kjedsomhet har jeg strukket på beina og møtt hardt trevirke som strekker seg

Inventaret på rom D-2022

som en midte bjelke under det hvite bordet jeg sitter ved. Skinnbeinet demonstrer sin sårbarhet mot uheldig utformet inventar. "Faen," tenker jeg. Så mye for å sitte her i en stol og skrive ganske uforstyrret på et bord. Hvorfor sitter jeg ikke i sofaen som er her? Svaret er åpenlyst. Jeg ville sovnet. Et kort øyeblikk streifer muligheten meg: Jeg kunne satt meg rett ned på det blåe, godt vedlikeholdte laminatgulvet, og brukt det som skriveunderlag. Men det tar seg liksom ikke noe godt ut når det er et offentlig bygg og døra står inviterende åpen i tilfelle noen skulle komme til å finne fram til D-2022, sånn litt på etterskudd.

Angrer jeg på at jeg har slått meg tålmodig ned i en av de 8 stolene som fyller rommet? Tja. Stolene er flotte de. Av merket HOVDOKKA, med en bærekonstruksjon i svartmalt stål som tillater "sitteren" å få verdifull stimuli med å kunne gyngte littegranne fram og tilbake. Av møblene her er det helt klart disse stolene som er verd en nærmere studie i design. Ikke det, rommet er velutstyrt etter hva enn en pedagogikkstudent kunne ønske seg. Et låst skap med spennende bøker. Nøkkelen fås visst ved henvendelse til instituttledelsen. Det er også ei bokhylle her, fylt av permer og litt rotete plasserte papirer. På toppen av denne hylla troner et enslig plastglass i lag med servietter, to typer te, sukker, sukkererstatning, og plastskjeer i et glass. Er kaffe noe du trenger, vil du finne det lille bordet inntil vinduene ut, interessant. En kaffetrakter, to typer kaffe, filterposer og noen papirkopper står der, merkbart urørt. Jeg har med min egen te.

Det er to stålplanter her. Ingen av dem er koblet i strømstøpslene i veggene. De er strengt tatt unødvendige, for rommet blir godt opplyst av taklampene. Dessverre er det kinkig å finne lysbryterene. De er på høyre side av døra ute i korridoren.

Hva er et fagutvalg?

På bordet framfor meg er det en plakat og noen gamle kaffeflekker som vitner om at noen en gang var her, kanskje i et møte. Hvem sitter vel med god grunn alene på et møterom og drikker kaffe? Plakaten er noe jeg plukket med meg på vei hit. Det er en som heter Frode som har skrevet plakaten. Det er et aktivt forsøk på å skaffe kammeraten, Gunnar, dame. Merk: Plakaten er skrevet helt uten Gunnars bifall.

Både Frode og Gunnar jobber i studentdemokratiet etter det jeg har skjønnet. Ikke vet jeg sikkert, men jeg antar at Frode har intuisjon nok til å gå under jorda minuttet etter at Gunnar oppdaget plakaten, som var godt distribuert ut over alle oppslagsflater jeg har gått forbi de siste dagene. Denne oppdagelsen gjorde Gunnar akkurat i det jeg tenkte jeg skulle minne Frode på at hans kunnskaper om studentdemokratiet skulle nå ut til aktive og engasjerte pedagogikkstudenter på rom D-2022. "Frode skal dø" var tilsvaret jeg fikk da jeg etterlyste han på studentdemokratiets kontor rett før klokka to. (Det var Gunnar som svarte dette). Under en slik trussel må vel den beste være unnskyldt for å la hensynet til personlig helse

gå framfor en avtale gjort for ei uke siden.

Rommet D-2022 har ei tavle på en av veggene, av den typen som kan slås sammen til ei ryddig overflate. For å minne resten av verden om disse to ensomme timene har jeg tenkt å la lappen jeg har klistret opp på ytersida av tavla, bli hengende. Papiret bærer preg av ei uke på ei oppslagstavle og at jeg røsket den med meg for å ha en huskelapp til møtet. Litt røff behandling til tross, teksten er godt synelig:

"1. møte fagutvalg for pedagogikk bachelornivå. Mandag 11 oktober kl.14.15 Rom D-2022. Alle pedagogikkstudenter som tar bachelorgrad oppfordres til å møte"

Vi er etter sigende 65 studenter. Det er bare meg her. Hva et fagutvalg egentlig er, er jeg visst ikke riktig klok på. Men jeg tror jeg kan velge meg selv som representant for pedagogikk på lavere nivå. Og for de som måtte lure blir det lenge til neste møte på D-2022 som er i demokratiets navn. Det er egentlig synd, for dette er det første møtet på 7 år om jeg ikke er feilinformert. Rom D-2022 er et bortgjemt rom. Inventaret og fasilitetene har jeg derimot nesten ingenting å si på, med ett unntak. Tapen for å henge opp "huskelappen" min måtte jeg låne annensteds fra.

Gründerskolen

Gründerskolen 2005: Søknadsfrist 15.11.2004

Gründerskolen er et studieprogram med fokus på entreprenørskap, og består av ett innføringskurs, ett utenlandsopphold og et avsluttende seminar. Kurset gir 30 stp og kan følges ved siden av ordinær undervisning. I tillegg er Gründerskolen godkjent som valgfag ved en rekke studieretninger.

Stands og orienteringsmøte ved UiTø 4. 11. 2004!

Mer informasjon: www.grunderskolen.no
uit.no/tto (klikk "Entreprenørskapsutdanning")

Kontaktperson ved UiTø: marit.martinsen@adm.uit.no
77645212/95747651

UT

• NR. 13 • 3. NOVEMBER 2004 • UKE 45 • 29. ÅRGANG

MIND THE GAP s.10-11

Bare Are s.4 og s.7

Kajakktur s.8-9

Konsserter

Mandag 01.11

Korpskonkurranse

Kulturhuset, hele måneden. Her er det faktisk snakk om å slå på stortromma og gjalle i horn. Lokale korps skal tute fra seg og nesten 400 musikere kommer til å være med på arrangementet. Dette blir en skikkelig utblåsning, så vi håper de husker å stryke uniformen og ta med pusseklut.

Onsdag 03.11

Thomas Dybdahl

driv. At han lager fin musikk som det går an å sovne på sofaen av, vet vi jo alle. Og at han alltid leverer varene på konsert kan nok også de fleste som har overvært en slik seanse skrive under på.

Bare signer her:

.....

Zoom 2004 del I

Blå rock, 22:00. Byens friskeste band skal nok en gang kjempe om heder, ære og verdighet. I en tid det er vanskelig å holde orden på alle de forskjellige konkurransekonsepter, prisutdelinger, Jessica Simpson realityer og andre unnskylldninger for den overfladiske og kvalmende extragavanzaen som gjennomsyrrer, og sakte men sikkert trekker vår allerede ødelagte kulturelle standard ytterligere ned i hengemyra, er Zoom et av de få faste holdepunktene for det klarsynte og bevisste individ som fremdeles setter pris på solid og upolert underholdning.

Denne første kvelden i tevlingen skal Taliban Airways, Lulu On the Bridge og Randi Leinan Punk Rock Orchestra på scenen.

Regression Point / Quiritatio

Kaos, 22:00. Det herre er hardcore av hardeste core. Henholdsvis fra Tromsø og Sortland.

Torsdag 04.11

Zoom 2004 del II

Blå rock, 22:00. Elias Jung, Vishnu, og de lokale vinnerne av global battle of the bands, James Deans.

Nazareth

Rica hall, 22:00. Love hurts. Aul! Aul! Aul!

Lars Guillin tribute

driv, 21:00. Jazzmusikere samles for å lage tribute til den visstnok kjente saksofonisten.

Fredag 05.11

Simple Symphony

Kunstforeningen, 19:30. Foss, Arnold og Britten komposisjoner. Må ikke forveksles med tegnefilmkonseptet med nesten samme navn.

Søndag 07.11

Terry Lee Hale

Kaos. Singer songwriter.

Mandag 08.11

Tango for to

driv, 22:00. Grappa består av Sindre Sandvik på piano og Ola Rokkones på sax. En god anbefaling spesielt for dem som har tangokurs i 4.etg kl 21. Disse gutta spiller den sensuelle argentinske tangoen, og ikke den røffere finske vrien.

Onsdag 10.11

Gåte

driv, 22:30. Det er delte meninger om dette bandet, selv om alle med ørene i orden ikke kan gjøre annet enn å digge dem. Sist gang de spilte på driv må man vel kunne si de i ordets rette forstand bergtok publikum. Stemningen var lite annet enn det mest ekstatiske vi noensinne har opplevd, uansett scene.

Thee Mono Sapiens

Kaos. Releaseparty. Dette er jo faktisk et veldig fett band som det har vært litt stille rundt en stund.

Torsdag 11

The Nomads + Nikkeby Lufthavn

Blårock.

Fredag 12.11

Ugress

driv, 23:00. Dance! Got candy in my heels tonight baby!

Queen Bees

Kulturhuset, 19:00. Anita Skorgan, Marianne Antonsen og Rita Eriksen skal trylle frem flotte toner via den der åpningen foran på hodet. Reportoaret består av sanger de selv liker godt å synge.

Lørdag 13.11

Vintermåne

Teaterkafeen, 21:00. Spennende band med en rekke forskjellige strenger.

Søndag 14.11

Magne Furuholmen

Kulturhuset, 19:30. Kjent navn? Ikke? Klar for en a-ha opplevelse? Det er en av de fyrene i a-ha, popgruppa. Født i 1985 sier du? Jaja. Ungdommen i dag, ass.

Jenny Jensen

Rica Hall, 16:00. Juleforestilling for familien. Nok til å få voksne menn til å gråte og spedbarn til å le, for ei dame denne Jensen er! Synger og shower som om hun var født i en stall.

Mandag 15.11

Are og Odin

driv, 21:00. De joviale radioheltene kommer til driv for å drive byens befolkning til vanvidd. Med sine særegne tolkninger og omskrivninger av kjente sanger har de greid å skape latter og gode vibrasjoner for folkelige og åpne sinn, samt å pådra seg mindre menneskelige menneskers hat og forferdelse.

Onsdag 17.11

Mr.B and the Clients.

Kaos. "Et foreløpig ubeskrevet blad i byens bandflora", skrev Utopia i Nord-Norgebanen nå akkurat. Vi vet såpass at det dreier seg om rockabilly, og det er jo tøft.

Fliflet/Hamre

driv, 21:00. Dette må bli en fet opplevelse. Gabriel Fliflet, trekkspill. Ole Hamre, slagverk, hamrofon!

Film

Fredag 05.11

Coffee and cigarettes

Verdensteateret. Dette er den ultimate filmen for deg som virkelig hater den nye røykeloven, og for de som elsker god film. Noen av oss stiftet bekjentskap med Jim Jarmusch geniale kortfilmer allerede på åttitallet, og vi og nye publikummere kan nå glede oss til en real dose koffein og nikotin.

Collateral

Verdensteateret. Tom Cruise spiller leiemorderen Vincent (ikke Vega altså), som må drepe alle nøkkel vitnene i en kommende rettsak mot mafiaen. Han kidnapper taxisjåføren Max (Jamie Foxx) som må kjøre han rundt på oppdraget.

Ikke naken

Verdensteateret. Kritikerrost film om ungmøen Selma, som forsøker å ikke bli forelsket.

Søndag 07.11

De fem Benspænd

driv, 20:00. Lars von Trier liker å snurre oss rundt på psykiske karuseller. Her gjør han det gjennom en dokumentar, som også han utfordret sin kamerat, Jørgen Leth, til å hjelpe han med å skape. Dette blir et lekent prosjekt mellom to store menn!

Fredag 12.11

Alien vs. Predator

Verdensteateret. Nå skal udyra måle styrken seg i mellom en gang for alle. Noen klønete og uheldige forskere blander seg selvsagt borti moroa.

De utrolige

Verdensteateret. Dataanimert om superhelter.

Motorsykkeldagbøkene

Verdensteateret. Historien om Che Guevaras rundtur i Sør-Amerika i det herrens år 1952.

Søndag 14.11

Riket 2

driv, 18:00. Sykehussåpen fra Lars von trier fortsetter, men nå har maskineriet fått ny smøring. Vi får flere

monstre, demoner, intriger og en god porsjon til av en flimskapers kreativitet.

Diverse

Torsdag 04.11

Hans og Grete

Kulturhuset, 18:00. Riksteateret sin versjon av det gamle eventyret om barna, heksa og pepperkakehuset.

Fredag 05.11

Bjørnen

Rica hall, 18:30. Teaterstykket av russeren Anton Tsjekov. Med Eva Dons, Steinar Albrigtsen og Bjørn Sundquist i hovedrollene.

Fredagsquiz

driv, 20:00. 60 varierte og til tider møkkavanskelige spørsmål. Dessuten et absurd spørsmål. Lag på inntil seks spersoner konkurrerer om hvem som har de mest ualmennelige allmennkunnskapene.

Lørdag 06.11

Putti Plutti Pott

Kulturhuset. Lørdag kl. 13:00, 15:30, 18:00 og søndag kl. 13:00 og 15:30. En av Utopias anmeldere skulle egentlig gå å se denne forestillingen, men han hadde ikke tid, for han måtte finne skjegget.

Kattevisning

Swingklubben, 09:00. Kattegat-skap. Passer bra for kattekvinner og andre interesserte.

Lørdagsuniversitetet

driv, 13:00. Finnmarksloven og folkeretten. Geir Ulfstein, Juridisk fakultet.

Onsdag 10.11

Søstre

Kulturhuset, 20:00. Danseforestilling med de to søstrene Haugen. Forestillingen handler, ikke overraskende, om det å være søstre.

Torsdag 11.11

Dær veiene møtes

Kulturhuset, kl 19:30. Danseforestilling.

Lørdag 13.11

Lørdagsuniversitetet

driv, 13:00. Spøk og alvor på 71 grader nord: Om ungdom, humor og identitet. Gry Paulgaard, Institutt for pedagogikk.

Søndag 14.11

Tromsø Storm vs. Frøya

Ambassadors

Tromsøhallen, 17:00. Fyrverkeri og cheerleaders. Bare dette er jo grunn god nok til å komme.

Tirsdag 16.11

Øldriking

Tromsø jembanestasjon.

Mens vi venter på...

Nord-Norgebanen

Old school

Gåte skal fyre opp drivpublikummet litt mer en forrige gang.

ANDREAS MYRVOLD

Trondheim er best. Så blir det bare bedre jo lengre nord man kommer. Det er omvendt også, for lenger sør blir folk kjipe. Sveinung Sundli ser med andre ord frem til konserten i Tromsø, og lover både sirkus og gjøglere når Gåte kommer til driv 10. November. Sist gang fikk mang en publikummer oppleve en vannvittig hinsides ut av kroppen konsert på studenthuset. Stemningen lå så tjukt i lokalet at bandet bokstavelig talt kunne flyte på den.

– Det blir litt av det samme som sist, pluss litt til. Vi var i ekstase forrige gang, det var hærlig og det endte med at vi stod på tverrbjelken midt i salen.

Nasjonalromantikk

Bandet har som kjent samarbeidet med Knut Buen, og store deler av musikken og tekstene er hentet fra

folkemusikk. De har også brukt mye av tekstene til Astrid Krogh Halse, en mystisk gammel dame på 90 år, som skriver dikt av den nasjonalromantiske typen. Gåte har i alle fall et nært forhold til norsk kultur.

– Folkemusikken er en rød tråd, men vi vet ikke hva som skjer fremover. Vi er dynamiske, men det er folkemusikken som er Gåte. Vi er folkemusikere, altså folk som spiller musikk. Jeg er nasjonalist, men i positiv forstand, nemlig slik sett at vi må ta vare på den norske kulturen. Jeg synes det er trist med alle fjortisjentene som går i de samme jævla klærne, og spiser den samme maten.

Sundli er ikke spesielt begeistret for globaliseringen, som han mener går på bekostning av mangfold og individualitet. Men han er også bevisst på at dette fort kan misforståes av ytterliggående fans, noe han har opplevd.

– Vi er ikke nazister, og ønsker ikke på noen som helst måte å bli satt i bås med de.

Edru på scenen

Gåte har tidligere stått frem og sagt

at de alltid er edru i forbindelse med spilling, da dette kan få konsekvenser for kvaliteten. Men hva med utenom konsertene, mon tro.

Bruker dere dop?

– Gåte er ganske nyktert, og vi lefler ikke med noe skummelt. Det går i karsk, men personlig har jeg null toleranse for sterkere droger. Jeg kan jo bare snakke for meg selv...vel, ingen kommentar til det. Vi var jo en vill gjeng, men har et ønske om å oppføre oss profesjonelt. Mange band driter seg ut; man skal være fokusert på scenen.

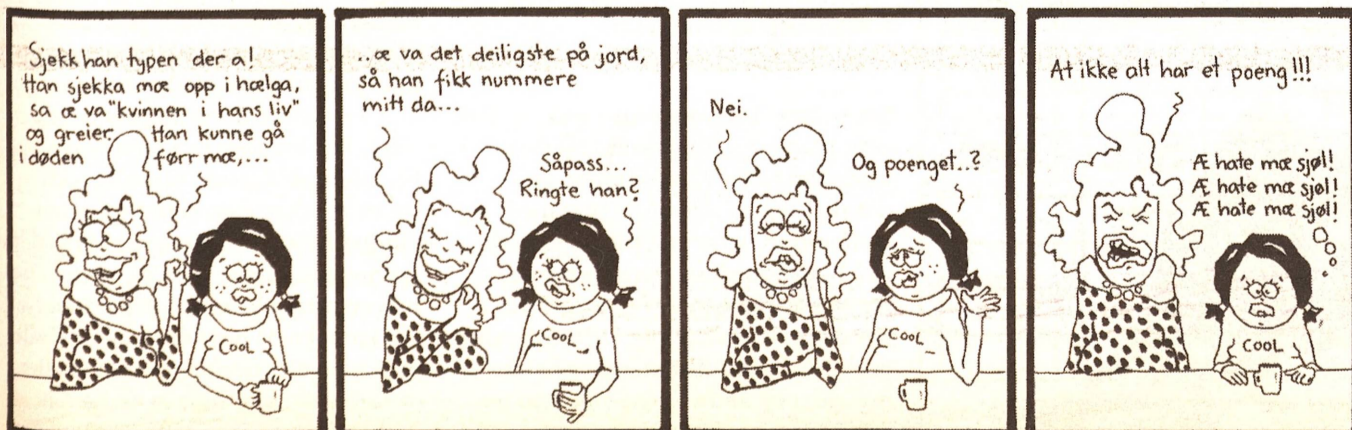
Hva da når man er ferdig med å spille?

– Spesielt i Nord-Norge har vi vært på noen gode fester, på godt og vondt. Men det blir enkeltstående historier for enkelte personer, vel, hehehe...Vi er klare for ville tendenser og nachspiel. Vi skal kose oss med folk i Nord, og alle med hjembrent er velkomne.

Så godt inntrykk av byen har Sundli faktisk fått, at en konsert annethvert år ikke er nok:

– Jeg skal flytte til Tromsø når turneen er over.

tegneserien - Linn Iril Hjelseth

Bente Jensen

kultur@utopia.no

– Proteseparty! Det må være den sykeste temafesten jeg noensinne har blitt invitert på, sa jeg og tok en slurk av ølen. Det var festkomiteen som var samlet rundt bordet på driv og sanket forslag til temaer for eksamenfesten i desember.

Festtemaene haglet:

- Bastardfest der du klær deg ut med to stilarter
- Pensjonistfest
- Grilldressbonanza
- Slipsfest
- Kom som du gikk kledd da du var 12 år-fest
- Stygg genser-fest
- Bibelhistoriefest
- Hodeplaggparty
- Etnisk fest

Det var bare Supermann, mannen som alltid gikk kledd i de samme trasige blå buksene og røde t-skjorta, tema-fest som hverdag, sommer som vinter, som protesterte.

– Hva er det som egentlig er så kult med temafester? sulket han.

Snorkfrøken fektet med armene så ølet sprutet.

– Det er som med uniformer, det gir alle en fellesskapsfølelse, at vi er i samme båt, liksom.

– Og den gir deg et gratis tema å prate om i tillegg til været, stemte Blondie i, og hun hadde, når jeg tenkte meg om, en tendens til å prate fryktelige mye om været.

– Og bra bilder blir det, la fotoentusiast Cyclops til.

Det var Hulken som kom med den dypere sosiologiske forklaringen.

– Det er som Syden der det plutselig kan bli kult å synge Jørn Hoel sanger. Andre regler gjelder. Når du tar på deg pysjamasbuksa, smører skokrem i tryne og putter løspupper i singleten har du trukket det så langt, at det er ingen grunn til å se seg tilbake.

Alle lurte på hvilke fester han hadde vært på.

– Men du? Hvordan var egentlig protestepartyet? Ble det noen bra bilder?

– Jo... det var noen naboer som jeg ikke kjente så godt som hadde festen og vennene deres kom utkledd med englevinger, djevelhorn og hulderhaler. Søtt, søtt og søtt, svarte jeg.

– Og du?

– Armer og ben var det eneste som sto i hodet på meg. Så jeg fant en utstillingsdukke, skrudde av hånden hennes og stappet den ned i toppen min.

– Høres bra ut, det da, fniste Snorkfrøken.

– Nei. Jeg bomma helt klart på uniformen. Jeg var grotesk, ikke søt og var vigdis venneløs hele kvelden.

OKTOBERFESTEN 2004

Syndige Syden

Mens den regntunge vinden ulte ute, hoppet vi på flyet å dro til Syden, i MH- bygget.

THERESE-MERETE LINDSETH

Her er alt, palmer, fengende rytmer, strand selger, kakelakker og paraply drinker. Det eneste som mangler er sand mellom tærne. Dj-en slenger på *Sommartider* og dansegulvet når

kokepunktet. Ved første øyekast ser det ut som en gjeng med charterturister fra helvete. Årets oktoberfest er i gang for fullt. Søyler er transformert til palmer, tak og vegger er dekket med ballonger og oppblåsbare flytedyr. Discolyset kaster fargerike skygger på de festglade menneskene, og de er umulig å stå stille. Selv en beskjeden nordlending kjenner det rykker i dansefoten og hoftevrikken ligger på lur. Øl går ned på høykant og det er ikke lenge før

benas sitter fast i klisset. Ikke at det setter noe demper for de kostymekledte. Dørene ble lukket på 800 gjester.

– Dette e helt konge! Arnt Roch-Pettersen, sjef for årets oktoberfest, holder på å gå i lufta av entusiasme. I fjor stoppa billettsalget på 300. – Du må få med at alle har jobba sinnsykt bra.

Det klines i hjørner og taffses på dansegulvet. Fristelsene er mange, slik seg hør og bør i Syden.

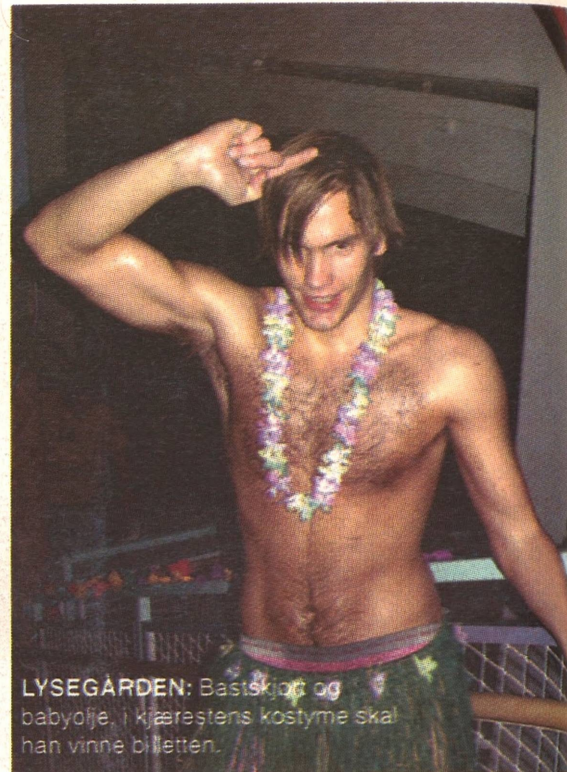
– Hallo folkens, vi har funnet en vinner.

Forsamlingen holder seg nogenlunde i ro en stakket stund.

– Kan Naive solkrem komme fram. En stor lyseblå flaske bukserer seg fram gjennom en jublende mengden. Tur for to til Bangkok er i boks.

–Helt vilt, dette e helt vilt, Morten Strand gliser bredt.

– Har aldri vært der før så dette gleder

LYSEGÅRDEN: Bastskjort og babyolje. I kjærestens kostyme skal han vinne billetten.

Foto ANDREAS MYRVOLD

PÅ SCENEN:(PR)kåte Syden swingers.

AND THE WINNER IS: Morten Strand gratuleres av Arnt Roch-Pettersen.

Studenterskiplikken i Tromsø
kraft
STUDENTIDRETTSHALLEN

TIMEPLAN SOM GJELDER FRA 11.OKTOBER - 5. DESEMBER 2004

AEROBIC

Tid	10-22 Mandag	7-22 Tirsdag	10-22 Onsdag	8-22 Torsdag	10-20 Fredag	12-18 Søndag
14.00						Power yoga Maria/Lena (1,5 t)
14.15		Step/styrke Sigrid (1t 15 min)				
16.00	Step/ Styrke Anne Mari	Aerobox Tina	Aerobic/styrke Veronika	Power yoga Lena (1,5 t)	Aerobox Sigrid	Kondisstep AK/AL
17.00	Danceaerobic Ann Kristin	Mage/ rygg Full kraft! Mari (1t 15 min)	Step 2 AK/S	Kraft kombi Ann Lisbeth (1,5 t)	Pump Yonas	
18.00	Pump Lena		Kondisjon Lene			
19.00	Power yoga Maria (1t 15 min)					

Instruktør: Mage/Rygg: Tina
AK: Ann Kristin S: Sigrid AL: Ann Lisbeth

SPINNING

Tid	10-22 Mandag	7-22 Tirsdag	10-22 Onsdag	8-22 Torsdag	10-20 Fredag	12-18 Søndag
07.10		Marraspinn Ann Eva OBS! Ny tid				
13.00			Spinning 2 Siren			
16.00	Spinning 2 Antigone	Spinning 1 Guro			Spinning 1 Bengi- Ove	Langspinn Guro / Siren
17.00	Spinning 1 Siv	Langspinn Bengi-Ove	Spinning 1 Trude	Spinning 2 Guro	Spinning 2 Bullering	
18.00	Spinning 2 Mari		Spinning 2 Mari			
19.00	Spinning 1 Siv	Spinning 2 Cecilie				
20.00						

NB! Påmeldingslistene til de ulike timene legges ut et kvarter før timen starter!

Halløøøø her!

Are og Odin er nok ikke på bææærtur, men på individ-tour.

ANDREAS MYRVOLD

De to skravlegøyerne Are og Odin skal etter planen ta Tromsøs befolkning med storm den 15. november, og det skal skje på driv. Alle som med mellomrom hører på radioen er nødt til å ha fått med seg deres berømte og beryktede radioshow "Are og Odin", der de prater ustanselig i timesetapper om alt fra sauer til generell frihet for individet og andre ting i interesse for den jevne nordmann. Dette toppet

de med egenfremprovoserte sanger, som oftes laget på lesten av allerede eksisterende sanger, med uvekslende hell.

Derfor har de to fjasekoppene bestemt seg for at det er på tide å bli popstjerner, og for å bli det må man jo gi ut plate. Verket har de kalt *Bæ to da bone*, en megetsigende tittel, skal man tro hva man hører. Hva den påfølgende turneen, som bææærer den feiende flotte tittelen "Individ-tour" innebææærer skal bli spennende å følge med på, men vi har nok en mistanke om at dette dreier seg om karaoke på høyt nivå, og de fleste er jo mer eller mindre smertelig eller sjelegladelig klar over at de har en rekke hits med seg i kofferten.

AbVia

Hørt på Utopia I:

– Nå er jeg lei den håpløse pc situasjonen på desken. Vi får jo nesten ikke skrevet sakene våre!

– Kopimaskinen har vært død i et år, pc'ene har tatt farvel en etter en og kameraene klikker. Det er et mirakel at printeren for en gang skyld funker.

– Men jeg får ikke skrevet ut denne plakaten nå.

(Tar opp telefonrøret og ringer IT sjefen)

– Hallo? Telefonen er den eneste tingen som funker her!

Sett og hørt på Utopia II:

Etter en lang natt foran pc'en finner ikke journalisten bilen sin som han parkerte utenfor.

Han drar frem mobiltelefonen.

– Ja hallo, er dette politiet? Jeg ringer fra Utopia og vil gjerne melde bilden min stjålet.

En time senere, da mobilen ringer.

– Du sier hva? Har bilen min trillet ned i skråninga?! Og den er hel, sier du? Og nå ble jeg jammen lettet, jeg som trodde den ble stjålet også hadde jeg bare glemt å sette på håndbrekket (!)

Utopia om 1 år

Så mange mennesker ble født på sent 70 og tidlig 80 tallet at alle dagene i perioden 1976-1982 er opptatt, står det i en pressemelding utstedt av Troms Fylkeskommune. Alle internasjonale studenter får derfor utdelt et flunkende nytt fødselsnummer.

– Jeg føler meg urettferdig behandlet, klager den mannlige studenten fra Rangladesh, som i følge sitt vitnemål ble født i går.

ukas bilde

LYSGÅRDEN: Fargefull på Oktoberfesten.

5 i klemma

Tekst BENTE JENSEN/THERESE M. LINDSETH

Foto JAN ERIK KRISTIANSEN

Den skandaløse biografien om ditt liv har nettopp blitt sluppet. En kjendis blir avslørt som din "virkelige" far. Hvem er det og hvorfor?

Jørn Weines (22), historie
– Stalin fordi jeg er visjonær.

Lasse Düchrsen (23), medisin
– Ozzy Osbourne og jeg vet ikke hvorfor.

Synne Gulbrandsen (25), rekrutteringskonsulent på NFH
– Jørn Hoel fordi han er en nær venn av min far og kjenner min mor.

Lars Tveita (26), fredsstudiet
– Jeg er som snytt ut av min fars nese så det kan ikke ha vært noen andre.

Eirik Engebretsen (19), juss
– Nelson Mandela. Det har med verdier å gjøre, fredspris og sånn.

Reisebrev Russland...

Mennesket i sentrum?

To måneder er gått og jeg tror jeg forstår mer av den russiske kulturen. Den første tiden av oppholdet var det mange forviklinger og kulturkræs, og under denne prosessen lærte jeg mye om meg selv og om Norge.

– Så fin jakke du har! Er den ny?, sa jeg nylig til min venninne.

Hun smilte lurt.

– Anja, denne jakken er bare en vanlig jakke i butikken. Den har ingen egen skjønnhet. Jeg forstår at du mener den ble fin idet jeg tok den på meg, svarte hun.

Da skjønnte jeg at det norske ordtaket om at "klær skaper folk" ikke gjelder her på samme måte, og at mennesket settes mye høyere enn det materielle. Dette var en tankevekker! I stedet for å rose klærne, gir russerne komplimentet til personen som bærer dem. Nyansen i språkbruken fikk russernes kompliment til å fremheve selvbildet mye sterkere, selv om vi egentlig mener det samme.

Dette forsterker og forklarer det første inntrykket jeg fikk da jeg kom hit. Oppgangene i leiegårdene kunne

være mørke, skitne og falleferdige på grunn av mangel på vedlikehold, men menneskene som kom ut av blokkene var alltid pene og velstelte. Samtidig, i Norge, reagerte de russiske jentene som jeg regelmessig holder kontakten med, på at de norske jentene er "ustelte", som om de ikke bryr seg om hvordan de presenterer seg for omgivelsene. Det virker som om russerne setter seg selv, sine medmennesker og menneskelig verdighet høyere enn materiell velstand, og at rikdommen i russisk kultur er gleden over å være sammen. De prøver å gjøre hver dag til en fest og hver yrkesgruppe har sin egen festdag hvor de hedres. Det utbringes

alltid skåler for å heve og glede sine medmennesker, og de feirer til og med bursdagene til personer som er bortreiste.

Noen ganger lurer jeg likevel på om jeg har misforstått totalt. For når en krysser gaten er det alltid med livet som innsats. Her er absolutt ikke mennesket i sentrum!

Anja Kristine Salo studerer russisk ved UiTø og skriver sin faste spalte fra Arkhangelsk.

ARE KALVØ: Klysete, selvgod sunnmøring som lever av å rakke ned på folk?

Foto ESPEN SANDBERG

Kunsten å være Are

Han kan stå på scenen og perfektionere den innadvente, norske versjonen av flamenco uten å rødme. Men statsminister Bondevik gjør Are Kalvø pinlig berørt.

BENTE JENSEN

– Ja, altså alvorlig talt, begynner Are Kalvø og lener seg fremover i sofaen. 34-åringen har nettopp gått av scenen som vert på avslutninga for festivalen Verden i Tromsø – Tromsø i verden. Og når mannen med spesialitet sylskarp satire, som akkurat har fremført den innadvente, norske versjonen av flamenco med dvasne håndledd og et sjenert blikk i gulvet, sier "alvorlig talt", ja da hører man ganske enkelt etter.

Skammens kapittel

Riktignok kaller han perioden "et skammens kapittel i norsk akademisk historie", men Kalvø lærte noe på de fire årene han brukte for å få sin cand.mag ved Universitetet i Oslo. – Jeg har tatt både sosiologi og statsvitenskap og begge deler bruker jeg litt. Men det er jo litt sånn høna og egget problematikk. Jeg vet ikke om jeg skriver og tenker som jeg gjør fordi jeg studerte sosiologi eller om jeg studerte sosiologi fordi jeg tenker som

jeg gjør. Men jeg har hatt stort utbytte av sosiologien i det jeg gjør nå.

Kunsten å være...

Kunsten å være neger (1996), heter en av Kalvøs suksessbøker. Der finner du blant annet tips om hva du ikke skal si til en nordlendig hvis du er neger ("Hei, jeg er den nye fiskeriministeren" eller "Kunne du tenke deg å støtte aksjonen 'redd reka no'?", for eksempel).

Men hvordan beherske kunsten å være humorist? Kalvø har funnet mye humor i skjæringspunktet mellom kulturer.

– Folk som i utgangspunktet ikke har alt til felles som må prøve finne ut av det med hverandre, det er jo der det skjer noe!

Men noen fast jobb har hverken studiene eller humoren gitt han. For det er frilans som er hans greie, noe som gjør at han har mange jern i ilden. Så du ikke ham i teaterkafeen forrige lørdag, er sjansen stor for at du enten har lest en av hans mange bøker eller faste spalter i Dagsavisen og Bergens Tidende, har hørt han på radio eller kanskje til og med sett han på scenen som stå-opp-komiker.

Nynorskbrukeren

– Ja, det er helt utrolig, på grensen til det uansvarlige, utbryter sunnmøringen når han blir minnet om prisene han har vunnet for arbeidet sitt. Årets Frilanser 1995, Vinjeprisen i 1997, NRKs kreativitetspris i 1999 og Målprisen i år, for å nevne noen. Men han har en forklaring.

– Det er ærlig talt en av de helt opplagte fordelene ved å være nynorskbruker, at du blir lagt utrolig

mye lettere merke til. Jeg opplever at jeg blir tatt utrolig mye mer seriøst som en nynorsk humorist enn det bokmålhumorister gjør.

Kristelig "Folke"parti

Foruten å hente at mye av humoren sin fra kulturforskjeller, er det to andre temaer som går igjen i tekstene hans: Kristelig Folkeparti og kjendiser.

– Jeg skriver mye om Kristelig Folkeparti. Ikke fordi jeg vil – overhodet ikke. Siden et politisk parti som ingen stemmer på sitter med en statsminister i Norge det er jo greit å minne om det av og til, sier Kalvø. Og han synes det rett og slett pinlig å ha en statsminister som ikke klarer å prate om homofili når Norge, i den store sammenhengen, er et av verdens mest tolerante land.

Kjendis Kalvø

Statsministere, politikere og andre kjendiser fikk alle gjennomgå da boka, eller oppslagsverket, *Store Nordmenn*, kom ut i 1995. Mange priser, spalte-meter, radiotimer siden og med hele 5070 antall hits på Google i disse dager, har Kalvø blitt kjendis selv. Og spørsmålet er, hva ville det stått om Kalvø selv om han hadde blitt skrevet inn som "stor nordmann" i boka som henger ut kjendis-Norge?

– Klysete, selvgod sunnmøring som lever av å rakke ned på folk som prøver å gjøre noe ordentlig i verdens, kommer det kontant fra Kalvø.

Kalvø har lenge vært opptatt av kjendiser og han skrev sin mellomfagsoppgave i sosiologi med utgangspunkt i Årets Navn kjendisene kåret i VG og Dagbladet, der han spør:

hvem ser vi opp til og hva sier det om oss?

I Kalvøs tilfelle er det Odd Børretzen.

– Jeg håper jeg kan bli sånn når jeg blir 80, være så skarp, så nysgjerrig og utrolig mye mer klarsynt enn folk på min alder er, sier Kalvø etter en liten tenkepause og ser alt annet enn alvorlig ut. Smiler lurt.

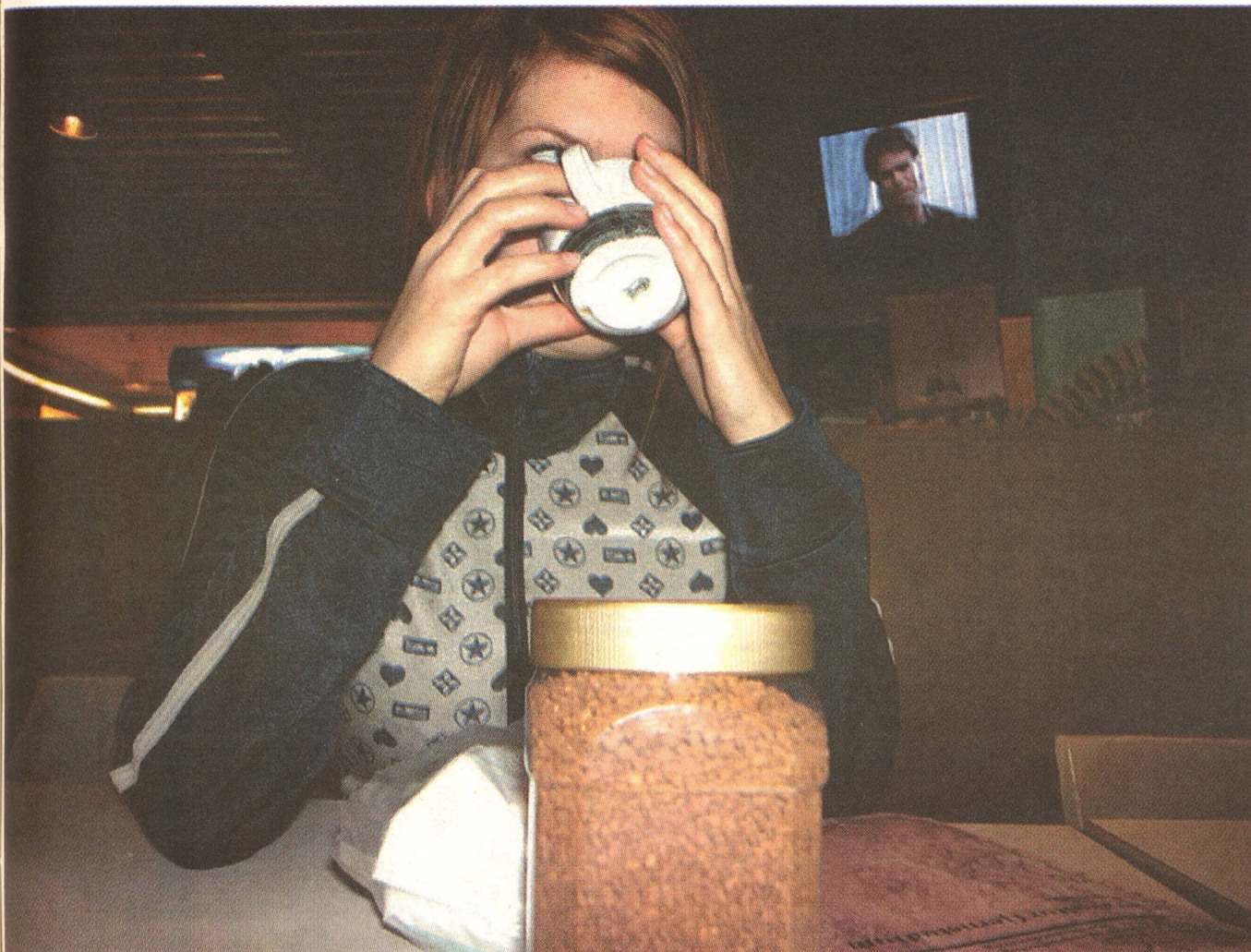
– Og hva det sier om meg? Sannsynligvis at jeg har utrolig høye tanker om hva jeg kan bli når jeg blir gammel.

Navn: Are Kalvø
Født: 1969, på Stranda

Cand. Mag. med mellomfag i sosiologi, grunnfag i kunsthistorie og statsvitenskap

Aktuell med: sin første roman, *Nød*, som kommer ut i disse dager. Boka handler fattigdom og dårlig samvittighet og om en begivenhet som ikke preget oss så veldig lenge, men preget oss akkurat der og da, nemlig Live Aid konserten på 80-tallet. Hvor ble det egentlig av engasjementet for de sultne barna i Afrika? lurer Kalvø.

Den store pulverkaffetesten

Kaffeoverdose i panelet

Panelet drakk seks kopper kaffe hver i løpet av en time. Det gikk utover både hodet og magen.

Hørt i panelet etter den femte kaffekoppen:

- Magen min er i opposisjon nå! og
- McGyver kler faktisk hockeysveisen sin veldig godt!

Erfaringer i panelet etter pulverkaffeoverdose:

- Belegg i munnen som resulterer i dårlig lærerånde.
- Å skrive på hjemmeeksamen blir gøy, men resultatet blir ikke like bra.
- Hvis man ikke har spist mat på lenge begynner magen å lage merkelige surklelyder.

Konklusjon: Panelet anbefaler sine medstudenter å drikke seks kopper i løpet av en hel dag, ikke i løpet av en knapp time.

KRUTTSTERK: Ikke godt å vite hva slags bombe MacGyver kunne kokt på Nescafé...

Foto PANELET

Kaffe er studentens beste venn. Men hvilken hurtigkaffe vil trøste og vekke deg om morgenen, stå ved din side i krampelesinga før eksamen og glede din og dine venners ganer mest?

BENEDIKTE AAS

I Studentsamskipnadens kantiner må du gi 7 kroner for en kopp svart kaffe. Si at du kjøper tre kopper kaffe om dagen, må du punge ut 105 kr uka, 420 kr i måneden eller hele 2100 kr i semestret. Ikke rart studenter fortviler med tanke på de få kronene Kristin Clemet bevilger dem i studiestøtte. Heldigvis for pulverkaffen og gratis varmtvann i kantine som gjør at studentene kan finansiere kaffekonsumet sitt!

Utopia fant ut at det var tid for å teste hvilken type pulverkaffe som var best.

I panelet: Ida Marie Løken Killie, Jørn Normann Pedersen, Jon Sigurd Kvello, Benedikte Aas og Bård Follerås.

Nescafé Gull (100 gram, 50 kopper, 35 kr)

Ida: Den løser seg fort opp, bra! God kaffe, men for dyr. Føler at jeg drikker

kaffebønders blod når jeg drikker Nestlé.

Jørn: Ja, det i seg selv gir dårlig smak. Bård: Blanda sterkt ut, men ellers god. Jon Sigurd: Mmmm... grei kaffe! Benedikte: God smak, smaker nesten som kantinekaffen.

Terningkast: 5 på smak, 2 på pris.

Coop X-tra Snabbkaffe (200 gram, 100 kopper, 29,90 kr)

Jørn: Tvilsom ettersmak, et hint av motorolje her.

JS: Litt brent lær kanskje? Smaker krutttrøyk.

Benedikte: Kaffen smaker ikke noe, det er bare ettersmak. Egner seg nok bra til karsk!

Bård: Smakløs!

Ida: Helt for jævlig!

JS: Man får et tjukt belegg i ganen og halsen.

Benedikte: Og dårlig ånde.

Terningkast: 2 på smak, 5 på pris.

Nescafé Brasero (100 gram, 50 kopper, 25,90 kr)

Bård: Den løser seg jo opp på et miligramsekund!

Ida: Lukter whitesprit! Men den smaker godt.

Bård: Söt i smaken, smaker dårlig godteri.

Benedikte: Smaker litt sånn som tavlesvamper lukter.

JS: Lukter litt løsemiddel og smaker oppvaskvann! Men fin ettersmak.

Jørn: Æsj, smaker jo salo med sukker!

Terningkast: 3 sammenlagt

Express café (175 gram, 100 kopper, pris ukjent)

Benedikte: Den løser seg treigt opp, det blir et slags sjokoladebelegg i kantene. Og den smaker papp!

Bård: Den lukter søtt, og smaker bittert. Vi må blande i mer.

JS: (blander i mer) Aldri i livet om dette blir 100 kopper!

Ida: Den smaker ikke kaffe.

Jørn: Lukter godt, men smaker seriøst kamelsvette. Utrolig fæl kaffe, jeg må skylle dette ned med vann!

JS: Æsj, denne smaker helt forferdelig.

Terningkast: 1

Gevalia Instant Automatkaffe, Kraft Foods (noe tvilsomt og utgått på dato som Utopia fikk tilsendt, også. 250 gram)

Jørn: Kaffen blir jo sittende fast på skjeia!

Bård: Dette blander seg aldri ut.

Ida: Ser ut som grøt (rører og rører).

Panelet blir distraheret av at McGyver begynner på TV2, og det tar hele introen til McGyver for å røre ut kaffen.

JS: Den lukter kaviar.

Jørn: Den smaker noe ekkelt udefinert

noe.

JS: (skjærer grimaser) Smaker metallisk, som å suge på kobbermynter.

Bård: Jeg hadde aldri tatt i mot denne kaffen om den så var gratis.

Benedikte: Metallisk smak ja. Kan jo ha noe med at den er gått ut på dato for fire måneder siden.

Ida: Denne smakte jo greit!

Resten av panelet konkluderer med at Ida ikke eier smaksløker.

Terningkast: 2 (dratt opp fra 1 pga Idas mening)

Frysetørret Gullkaffe, Terje Høili A/S (200 gram, 20 kr)

Jørn: Lukter lugubert. Smaker litt billig, men ellers grei.

Ida: Jeg får bæsjsmak i munnen av dette, æsj for en grusom kaffe!

Bård: Det er en forbrytelse å si at denne kaffen er god. Magen min gjør motstand.

Benedikte: Smaker litt svidd, men god til å være så billig. Får belegg i munnen av den.

Ida og Bård protesterer vilt over at kaffen er god, mens Jørn, JS og Benedikte synes den er OK.

Bård: Den verste kaffen jeg har smakt.

JS: Nydelig ettersmak av solbær...

Terningkast: 6 på pris, 4 på smak. **VINNER!** (en del uenigheter om denne konklusjonen)

UTROPIA TESTER HELSEBRINGENDE AKTIVITETER

Kajakpadling

Med fjærkrelignende kostymer og et lynkurs i kameratredning bevegde Utopia seg utpå ukjent farvann med TSIs padlegruppe.

GURO BRUDVIK DALENE/
INGVILD BUHAUG

En relativt tidlig søndags morgen møter Utopia opp ved et naust i Sjølundfjæra. Vi skal ut på vår første kajakpadletur og er litt engstelige. Men oktobersola speiler seg i den blikkstilte sjøen og det beroliger oss litt. Utenfor naustet er fem andre padlere er allerede godt i gang med å forberede seg til turen. Vår danske innstruktør og turlleder opplyser oss om at vi har to valg – vi må enten padle dobbeltkajak, eller så må en av oss padle uten ror. Valget er lett; vi tar den doble. Fotografen, som var tidlig ute, har fått sitt eget turkise fartøy.

Det første vi lærer, er at kajakpadling foregår i raggsokkelesten. Deretter får vi en rask innføring i kameratredning, i tilfelle en av oss skulle finne på å gå rundt. Vi tar på oss utstyret, som består av et spruttrekk rundt magen, og flytevest. Trekket får oss til å likne fjærkre, men så fort vi smetter opp i kajakken og fester trekket som det skal, føles det bedre.

– Den venstre handa skal vri åren for hvert tak mens den høyre skal være en "klo" og bare holde, forklarer turlederen. Vi nikker og smiler. Han gir oss en dytt, og vi svever utover vannet. Padleteknikken kommer nesten av seg selv, på tross av en forklaring som ingen turte å innrømme at de ikke helt forstod. Til å begynne med vinger vi litt, og skuta virker noe ustø. Styrkvinnen kløner litt med rorpedalene. Hun skal både styre og følge padletakta til "motoren" som sitter foran. Vi padler noen prøverunder og etter hvert kommer vi inn i rytmen.

Andeflokk

Etter litt forvirret padling samler vår danske venn de seks andungene og

setter kursen mot Grindøya. Det er så vidt vi ser den stikke over vannspeilet vest for sydspissen av Tromsøya. Med sola i øynene sklir vi gjennom vannet. Etter en liten stund oppdager vi at fotografen henger etter. Hun er så opptatt av å dokumentere hendelsen at hun helt glemmer både å styre og å padle. Instruktøren har store vansker med å holde de euforiske amatørpadlerne samlet, og fraskriver seg til slutt ethvert ansvar hvis vi ikke oppfører oss snilt og holder oss innenfor rekkevidde. Vi blir liggende og sole oss til gruppa er samlet igjen.

Kajakkene vi låner tilhører TRULLE, som er TSIs padlegruppe. Hvis du ikke har padlet før,

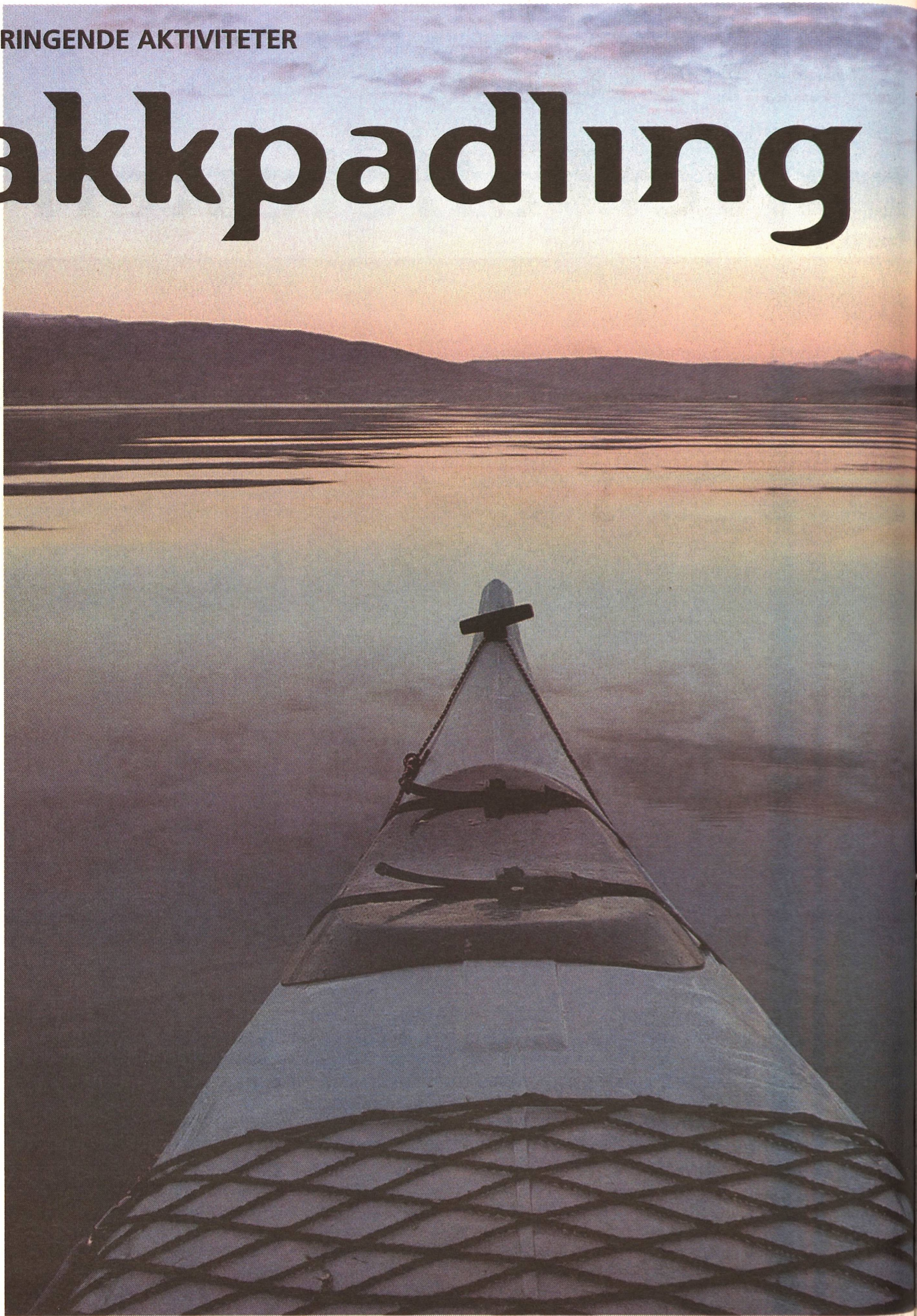
men ønsker å prøve, arrangerer padlegruppa kurs for nybegynnere i starten av hvert semester. Får du smaken på padling, har TRULLE utstyr å låne ut. I naustet på Sjølund ligger ni enkle havkajakker og en dobbeltkajak. Det samme gjør spruttrekk (det gåsliknende kostymet), årer og vester. For å få nøkkel til kajaknaustet må man melde seg inn i TSI og TRULLE. At man har vært gjennom kurset, eller kan vise at man er i besittelse av grunnleggende padlekunnskaper er også en forutsetning. Er du så heldig å ha din egen kajak er det mulig å huse den i padlegruppas naust.

Begynner du etterhvert å bli litt

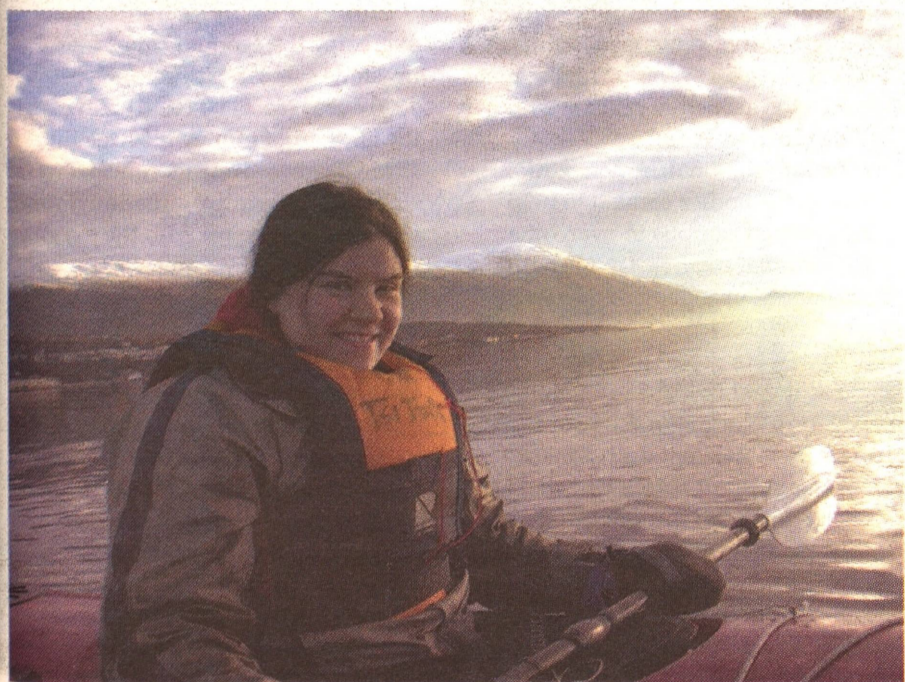
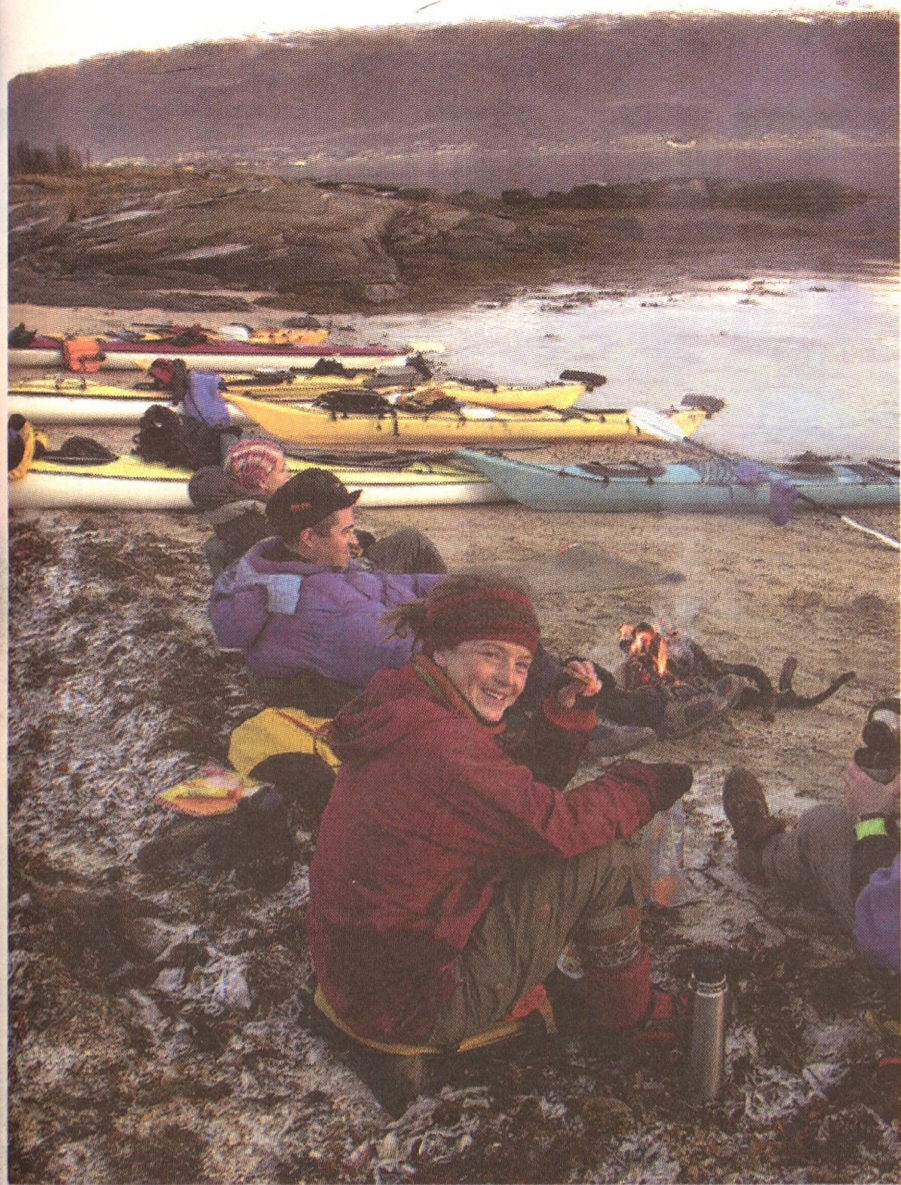
lei av å plaske rundt Tromsøya, arrangerer padlegruppa turer til egnede padlemål i distriktet rundt Tromsø.

Bål

Vi ankommer en liten strand og oppdager at det er flere enn oss som synes dette er en fin dag for padling. Vi kommer til dekket bord og tre padlekompisser, som har fyrt opp, inviterer oss til leirbålet. Det viser seg at dette er erfarne padlere med utstyret i orden. En av dem driver med salg av padleutstyr. Han forteller om tørrdrakter og våtdrakter, bukser med latexmansjetter og årer i karbon som veier under en kilo. Vi føler

Alle foto LISA HALVØR

at det lyser amatører av oss, der vi sitter i blant annet cordfløyelsbukser og setersdalsgenser. Men etter hvert skjønner vi at dette er utstyr mer en godt nok for folk som ikke har tenkt seg ut i hardere vær enn det er i dag. Skal du derimot ut og ri på bølgene bør du kanskje vurdere en bekledning som er litt mindre glad i å drikke saltvann. Kajakkpadling er en sport både for dem som foretrekker en rolig søndagstur, og for dem som ønsker å bli våt, iskald og livredd.

Mens vi sitter rundt bålet og utveksler Firklover og padleskrøner begynner det å skumre. Først når vi sitter i ro kommer kulda smygende; når vi skal reise oss har rompa frosset

fast, og vi må rive oss løs. Og slik mistet Utopias frivillige halen. Det er definitivt på tide å vende nesa hjemover. Vi padler innover mot de blinkende lysa fra flyplassen. De to i tandemkajakk finner ut at det er en god anledning til å teste bakseteaktiviteter. De leker "godteri på hele alfabetet" og "sykdommer på hele alfabetet" og prøver seg på noen vandresanger. "Ole har en liten båt" slår godt an. Instruktøren setter farten opp enda litt, og snart er vi tilbake i naustet.

Særlig langt fra sivilisasjonen var vi aldri, allikevel er vi ikke i tvil om at turen har vært en flott naturopplevelse.

KAJAKK

Kajakken er det nordlige ishavets bidrag til vår sivilisasjon, og den viktigste forutsetningen for menneskelig liv i polarområdene. Kajakken gjorde det mulig å bevege seg stille og ubemerket gjennom vannet på jakt etter sel og hval. I tillegg gjorde den det mulig å transportere store mengder kjøtt hjem fra jakt. Det er usikkert når menneskene først begynte å bruke kajakk men det er minst 1000 år siden.

I tillegg til å padle havkajakk, som Utopias testpanel gjorde, kan man for eksempel padle elvekajakk. Det foregår, som du sikkert skjønner, i en elv, der man hiver seg nedover gjennom fosser og stryk.

Forskjellen mellom kano og kajakk:

kano er åpen, kajakken er lukket.
 Kajakkpadlere går i skjørt.
 Kajakkårer har blad på begge sider, i motsetning til kanoårer som er kortere og har et håndtak i den ene enden.
 Havkajaker kajaker har et styresystem med et ror bak, som betjenes av pedaler.
 Forskjellig navn.

TRULLE

Kontaktperson Kåre
 web: <http://www.trulle.no/> (litt dårlig oppdatert)

Rangering av kajakkpadling som helsebringende aktivitet:

Hvor morsomt?

Helt klart artig!

Hvor slitsomt?

Kommer veldig an på vær og føreforhold, og hvor fort du padler.

Hvor sosialt?

Særlig i tandemkajakken!

Hvor høye krav til trendy/dyrt utstyr

Kommer veldig an på om du skal ha egen kajakk, og hvor store utfordringer du søker.

Hvor mye fysisk kontakt (bra for sjekking?)

Hva kan man si? Man sitter i hver sin båt... Men man kan jo varme hverandre når man kommer på land.

Culture clash

The liberal society on campus wants a compulsory culture course that teaches international students about hygiene and general behaviour. Is there a gap between Norwegian and international students?

VICTORIA GONZALEZ/
AGNIESZKA BRZYCKA

"The northern most" has become second name of Tromsø, describing almost every type of enterprise or institution: brewery, university, hospital - name it, you have it. Have international students fallen for the "souvenirish" catch of northern lights and dark period?

At University

Who can you meet at campus? 9 % of UiTø's 6098 students are international students, coming from more than 60 countries (2003).

Exotic, yes. Diversity is considered to be positive and enriching, but at the same time it brings challenges every international student must face.

- Misunderstandings or difficulty to blend into the environment are only some of the every day struggles, says Jonathan Vaz, a biology student from Spain. It is not easy to start or continue with your life in a new land. All international students have heard the stereotypes of the cold, reserved and unapproachable Norwegian. The stereotypes become irresistible remedies curing the feeling of not belonging to the country.

But are these stereotypes true? Kjetil Karstad, head of the Student Society does not entirely agree:

- "It depends on the angle. I think there could be more differences among Norwegians than between

international and Norwegian students. Social levels within Norway can mark a difference. All international students come with a university level of education from their home lands, and all universities tend to be westernized."

ISU - International Separation Union?

Studying abroad means: new experience, getting to know different cultures, not to mention being more attractive for the job market - c.v. knights know what we are talking about... This is why universities sign student exchange deals and the reason they are so popular. In spite of this idea, in Tromsø the biggest cultural exchange seems to take place within the circle of international students. This can be seen even during the first week of the academic year, also known as Introduction Week.

The International Student Union is one of the bodies created to help foreigners on campus to overcome problems that might arise - ranging from course arrangements to family problems.

The "Quota program", one of the main scholarships for international students in Norway, is for people from Africa, Asia or South America. Does this support policy, directed at students from developing countries, imply even bigger contrast between Norway as a westernized country and developing country?

Priscilla de Wet, president of ISU, doesn't think so.

- Since globalization has become part of every culture, the differences between African, Asian or European people are there, but not so apparent. We all drink Coca-cola and we all have breakfast, lunch and dinner. I think the major problem is not so much on a cultural level, but more on a language level. It is true that Norwegians seem to relax when they see you are trying to talk Norwegian to them and not

only English.

ISU helps students to get to know each other at the beginning of semester and maintains those contacts by organizing activities such as the International Tea Hour every first Thursday of the month. Organizing parties is another important part of ISUs work. Bodega parties, with international and Norwegian students, have become famous, and the legends grow like snowballs passed on from mouth to mouth every year. The second most important center for international wildness is Tunveien. If you think that the combination of alcohol, sex and rock 'n' roll died in the 70's, you are wrong. Just visit a random laundry party.

However, many students cannot overcome the economical barrier. Erasmus scholarship for one year is 1000 euros (ca. 8000 NOK) and equals the amount of money Norwegian students get for one month.

- Our economical situation doesn't allow us to keep up with the expensive downtown-life to which most Norwegian students are used to and where most of the social interactions occur, says Gala Perucho, a law Erasmus student.

And what about finding a job?
- The possibility of finding a job is highly reduced when we don't know the language fluently, states Ivana Malovic, a Croatian guest student.

This is only the tip of the iceberg. Many students discouraged by the failures at the beginning of their stay unconsciously decide to limit their social life to an international environment. Does then ISU become a safety net where students choose to stay isolated from Norwegian culture?

How we would like to be...

- We want to integrate with Norwegians and learn the language, comments Melike Yazaroglu, in charge of public relations in ISU. Is this true?

Guro Reisæter, who works

on campus

at Tromsø University teaching Norwegian to foreigners, thinks it's a complex issue

- I think many internationals are interested and optimistic at the beginning of Norwegian course. After all they have come to Norway. But there is a difference in attendance between beginner and more advanced levels. Beginners tend to leave the course because they feel a bit overloaded and the language is difficult.

Valerio Sandre, an Italian student of political science, states;

- Learning a new language is difficult and I really don't need Norwegian for anything in my life, and turns to his Spanish mate, Josep Soler, and asks if he could give him paid Spanish lesson. An Italian living in Norway who wants to learn Spanish, but not Norwegian. Isn't this a bit contradictory?

Iñaki Heras dropped out after being asked some (apparently too many) questions by the teacher at Norwegian course.

- If I want to learn Norwegian I

can do it myself watching their TV, came as a final statement explaining resignation.

Nearly all of the stories internationals have about meeting Norwegians are about their failures. Some Norwegians still walk the streets of Tromsø a little bit faster because of us... For Francesco Fava, Italian biology student, as for most it's enough to be able to say:

- I did what I could..., at another laundry party and talk about how strange, not how interesting it was.

Embarrassing truth

"Missing out on food", read an article in Utopia last month as Abdul Hoque complaining that cafeteria menus weren't translated into English.

How did it even get to be a case described in a student newspaper as a problem, not as an example of irresponsibility? The indigenous studies graduate (!) has apparently forgotten he decided to come to a country with different language and culture. Why should the menus even be translated - they are menus in

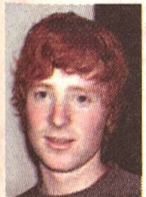
a Norwegian cafeteria. Werner Skalla, pharmacy student from Germany writes in a response to Abdul in Utopia:

- Why did we come here? To get a good education? We can find that in many other places. Most of us came here to learn about Norway and its people. It's not so difficult to use a dictionary and learn Norwegian.

How far can this madness go? This paradox situation taking place in Tromsø, where natural environment has to adjust to visitors, doesn't seem to have an end.

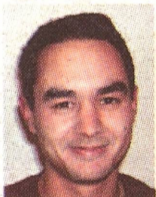
How many international/Norwegian students do you know? Where do you know them from?

Bjarne Reinert, 21, Norway, Student of Fiskehelse
- I know two foreign students, they are my neighbours.

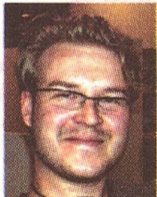
Carina Johansen, 23, Norway, Master in Marine Ecology
- I only know one international student and she goes to class with me.

Hector Andrade, 29, Guatemala, Employed at SEMUT
- My girlfriend is Norwegian so it is easier for me to meet Norwegian people. I have four good Norwegian friends and 20 acquaintances.

Maria Lvova, 28, Russia, Master in peace and conflict
- I know six Norwegian students.

Terje Møien, 27, Norway, Philosophy student
- I know many international students, I live in Tunveien and participate in many social activities which include foreign students.

Subramanian Kugathas, 30, Sri Lanka, Master in International Fisheries management
- I have met 10 Norwegian students during my lectures.

musikkomentaren

Sulti ratti dudeli dei sann!

Den norske folkemusikken er en bunnløs skattekiste. Innholdet er fortryllende mangfoldig og rikt, og stadig fylles den opp av nytt edelt materiell. Hvis du bare gløtter på innsiden av lokket kan du få et perspektiv over hva som skjuler seg blant den enorme rikdommen.

– Panta rei, sa en av fortidens filosofer en gang – Alt flyter, forandres og utvikles. Dette er den norske folkemusikkens sentralnerve hva angår videreføring og eksistens. Generell oppfatning av norsk folkemusikk blant landets unge, og til dels voksne innbyggere i dag, likner mest en spøk. Bunad, budeier, havrelelse og stedet Gokk er for de fleste mer eller mindre ensbetydende med ordet folkemusikk. Dette inntrykket er en forvridd virkelighet. For hvis så er tilfellet; hva er det da som får en adoptert sørkoreansk bygutt, oppvokst på pasta og rock, til å svinge seg rundt i seksmannsrikl og masurka i komplett tilfredsstillelse? Forklaringen er enkel, men likevel, for mange, nærmest uforståelig. En dag pakket jeg sekken, fikk litt ost i skreppa og la i vei. Jeg skulle bort fra mitt hjemsted, Grimstad, for å se meg rundt i verden, bli et verdensmenneske. Du tenker vel at jeg nå skulle trave de fjerne land og seile de sju hav, men akk. Reisen ble kortere enn som så. Likevel, tenke seg til; så fagert var aldri synet som da jeg nådde mitt mål. Der, midt blant fjell og daler, lå min utpekte destinasjon, Valle i Setesdalen, folkemusikkens hjertekammer. Her fikk jeg innføring i en av landets viktigste og mest dyptgående tradisjon, folkemusikken.

Muligens er dette en noe sminket og romantisert fremstilling. Men like fult så var det nesten slik det gikk til. Jeg flyttet hjemmefra for å gjøre unna folkemusikklinja ved Valle vgs. Mitt bekjentskap til folkemusikk før reisen var på ganske lik linje som hos den gjennomsnittlige nordmann. Ergo dødt. Men etter de tre årene, som kan beskrives som den mest givende og innholdsrike perioden i mitt korte liv, har den hittil nesten uoppdagede musikkstilen lagt seg rundt i hele min kropp til både glede og inspirasjon. Få musikkstiler bærer en slik pulserende rytme og variasjon som folkemusikken. Ingen andre musikkstiler åpner så til de grader for den enorme subjektiviteten som trer frem i kraft av folkemusikken, kanskje med unntak av jazz. Jeg kunne lagt ut i det vide og det brede om hvilke eventyrlige sider folkemusikken skjuler, men det ville drept den essensielle gleden ved å oppdage den selv. Kom frem musikalske nyfikne, for alt er klart!

FRITHJOF EIDE FJELDSTAD

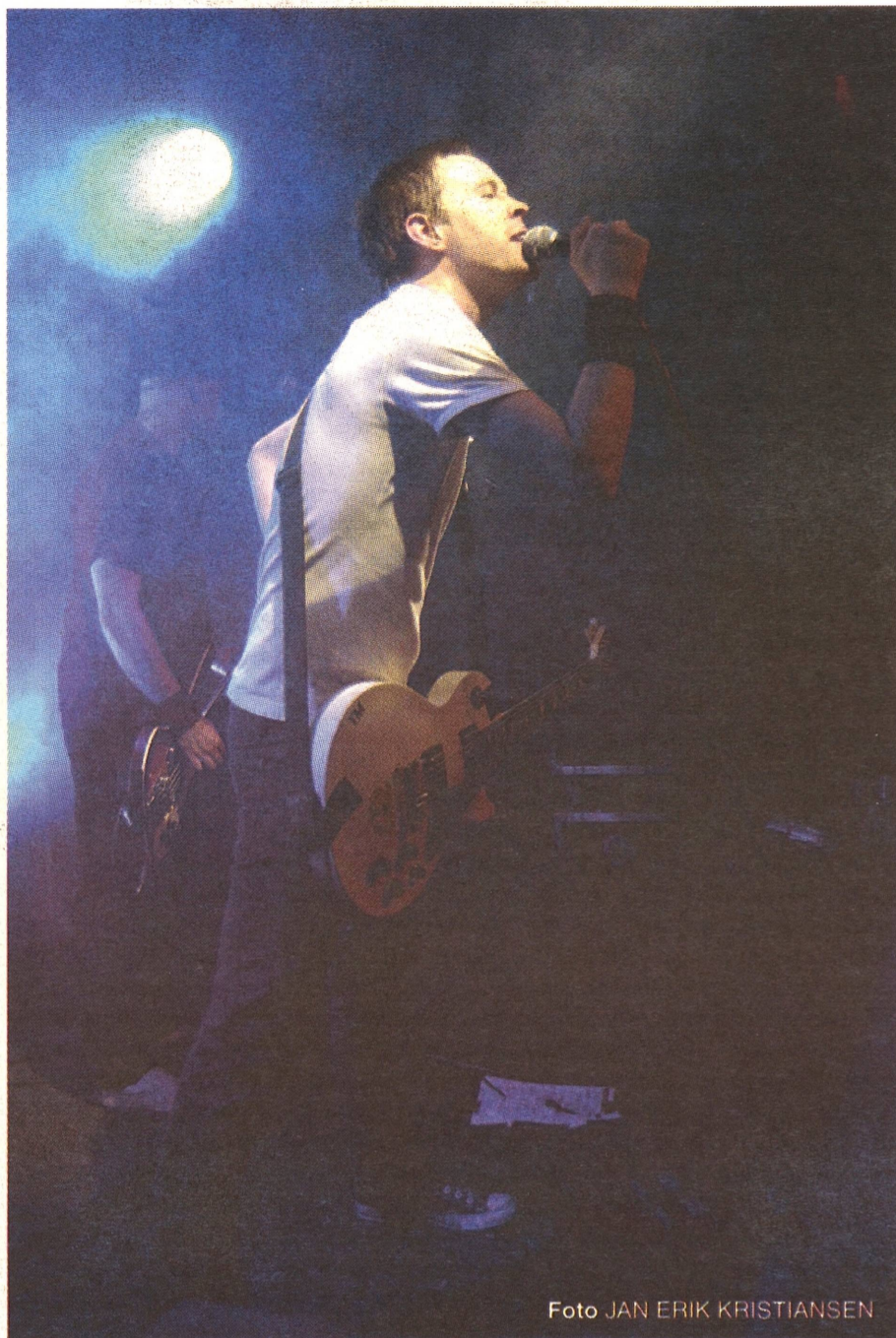

Foto JAN ERIK KRISTIANSEN

PYROMANTISK: Hvit gitar er kult

JohnDoe(s) driv

FRITHJOF EIDE FJELDSTAD

Noen timer før punkrockebandet, JohnDoe, fra Trondheim skal skru opp pilsstemningen på driv, finner Utopia gruppas frontfigur, Jonas Skybakmoen, sovende på en benk i andre etasje. Leadgitarist og korist, Terje Uv, sitter ved hans side. De virker noe slitne og leie etter flere dagers reising, men feier denne antagelsen vekk på alle måter, mens den sovende vokalisten/gitaristen spretter opp fra ryggliggende og opp i honnør.

Det er tydelig at inntrykket av musikkmiljøet i Tromsø er alt annet enn negativt blant JohnDoe medlemmene, og de er klare som egg foran kveldens konsert. Men så mye reising krever god avkobling og hvile mellom slagene. Temaet rundt Norgesturneen bandet har lagt ut på er deres nyeste utgivelse, *Pyromantikk*, og så langt har de blitt godt mottatt med entusiastisk og energisk stemning. Konserter er førsteprioritet for de fire rockerne, som uten tvil betrakter seg

som et liveband. Øvingslokalet er best når det er mørkt, kaldt og stengt. Likevel tilbringes det utallige timer der når bandet forbereder seg til neste plateslipp eller turné.

Energisk kraftsalve

Det lokale Tromsøbandet Randi Leinan Punk Rock Orchestra har akkurat rundet av en helhjertet oppvarmingsrunde, før kveldens klimaks inntar Haakon scene. Det er urovekkende god plass mellom de fåtallige publikummerne, men god stemning, og JohnDoe skal herje lokalet.

Drivlokalet fylles med lykkerus og tight samspill i det de gamle skolekameratene får treverket til å tviholde på sine høyt elskede spikre. Bandet går rett på sak, og til tross for det slette oppmøtet ristes det kraftig i klær og lemmer. Stemningen er på topp. Det er tydelig at bandmedlemmene elsker hverandre og det de driver med. Kommunikasjonen flyr naturlig frem og tilbake over den lille scenen.

De har spilt sammen siden 2001,

men har masse erfaring fra tidligere prosjekter, og ut ifra dette er det bare å konkludere med at sammensetningen har utfalt seg svært heldig. Foruten de to overnevnte medlemmene i JohnDoe er også Øystein Eide på bass og Stian Lundberg bak trommene en uunnværlig del av gjengen, som selv beskriver musikken sin som et slags punkrock med element av pop og New Wavekonsept. Dette er utvilsomt en fusjon som faller i god jord etter publikums reaksjoner å dømme. Alle låtene blir slukt med stor appetitt, og kaloriene forbrennes fortere enn ild i tørt gress. Selv Utopias utsendte, som er kraftig redusert og sliten, begynner så vidt å vugge litt i nakken.

JohnDoe under jorden

JohnDoe er definitivt en konstruksjon som egner seg og trives best i et underground klubblokalet, men de unge mennene på 24 og 25 år ser nostalgisk tilbake på flere festivalopplevelser. Gruppen er enige om at hvis intimiteten, som har en tendens til å falle litt bort på konserter av den størrelsen, er på plass, så er arrangementer av det kaliberet i enkelte tilfeller å foretrekke foran et svelt og mørklagt klubbrom. Navnet JohnDoe er den amerikanske betegnelsen for Ola Nordmann, men flere baktanker om tittelen enn dette vil ikke bandet vedkjenne seg.

– Det var en kompis som kom opp med navneforslaget, og siden har det bare blitt stående, sier Skybakmoen med en undertone av likegyldighet.

– Hva med tittelen på albumet, *Pyromantikk*?
– Vi synes det var et litt kult ordspill, og plata handler for det meste om det å være ungdom, og de problemer som kan oppstå i den tida, svarer han litt tankefullt.

– Det er vel kanskje litt av imaget vi har fått på oss også, legger Terje Uv til.

– Som litt rebelske, kanskje...
– Hvordan opplever dere mottakelsen av denne plata i forhold til den forrige, *Ja takk til trøbbel*?
– Stort sett det samme, men prosessen innad i bandet var noe annerledes.

I det ligger det at *Ja takk til trøbbel* ble til ved at bandet først turnerte med låtene og gav så ut albumet, mens *Pyromantikk* ble spilt inn først, og nå turnerer de med den. En helt omvendt prosess, med andre ord.

– Konsertene på denne turneen vil selvsagt inneholde spor fra *Ja takk til trøbbel* og, skyter de inn i kor. Utopia ønsker lykke til og forlater de litt rebelske rockeguttene.

Opplevelsen

Det hersker ingen tvil om at konserten har vært vellykket, og at intensiteten var på høyt gir fra begynnelse til slutt. Riktignok er ikke dette musikk for nybegynnere, men med rikelig inntak av alkohol og en tilnærmet stabil puls vil en JohnDoe konsert alltid være et godt alternativ til å få rørt på sine trauste studentlemmer. Utopia mener likevel at dynamikk og variasjon var et ikke-eksisterende tema, og det virket nesten som om konserten stort sett ble en eneste lang sang.

Kozejazz

Marit Sandvik
Circa, tirsdag 26. oktober

Jazzkveld For andre gang i høst ble det tirsdag 26. oktober arrangert jazzkveld på Circa, i et samarbeid med Tromsø Jazzklubb. Denne gangen var det Marit Sandvik, godt kjent fra Tromsøs musikkliv, som delte musikalske godbiter fra sin egen rikholdige samling med gjestene. Hun spilte mest musikk som var ukjent for de fleste, for, som hun sa, det er jo hele poenget med en slik kveld. Innimellom låtene fortalte hun litt om musikken og artistene. Mye av denne informasjonen forsvant dessverre i kafé-surret, men det gjorde ikke noe. Det var uansett selve musikken som sto i fokus. Faren med slike rendyrkede jazzkvelder kan ofte være at musikken blir for avansert for det trenteste jazz-øre. Heldigvis var det lite av den moderne pling-plong jazzen som kan være svært vanskelig å lytte til, og mer av den noe lettere

fordøybare musikken. Her var både R'n'B, drivende blues og noen skøyeraktige innspillinger.

En innvending mot å ha et slikt arrangement på en kafé, er at det blir verken fugl eller fisk. Volumet på musikken er litt for lav til å være en konsert, og litt for høyt til å være bakgrunnsmusikk.

De som kom for musikkens skyld måtte anstrenge seg for å høre alt, og de som var der for en god prat over et glass vin måtte rope ganske høyt for å høre hverandre over bordet. Generelt virket det som at gjestene trivdes på Circa denne kvelden. Lokalet var stapp fullt, og

Foto JAN ERIK KRISTIANSEN
CIRCA: DJ Marit Sandvik snurrer musikalske godbiter fra sin egen samling.

det var god stemning. Og uansett grunn til å være der, fikk man nok med seg et og annet musikkstykke man ikke hadde hørt før.

LENE HEITMANN RASCH

musikkspørsmålet

Det var akkurat det her kona til Lot ikke skulle gjøre. Hvilket band, hvilken sang?

Send svar, navn og adresse via SMS til 41 12 66 88.

Riktig svar foriforrigge utgave: "Velvet Savoy". Vinner er Lars Jæger som, som var først ute med riktig svar, og vil motta Utopias forundringspakke i posten.

ansatte snurrer skiver

Utopia ba Peter Svenonius å liste opp de ti beste låtene i platesamlinga si og fortelle hvorfor de er gode. Han jukset ikke litt, han jukset mye.

Peter Svenonius, Professor, PhD, Yngre fremragende forsker, CASTL/Institutt for språkvitenskap:

– Musikk fra ulike perioder er så forskjellig, det er vanskelig å sammenligne. Jeg prøvde å finne bare én låt fra hvert av de siste tjue årene, men jukset litt.

Her er mine tjue fryktelige gode låter 1985–2004 (kronologisk):

1. Jesus & Mary Chain: 'The Living End' *Psychocandy* (1985)
2. Tom Waits: 'Singapore' *Rain Dogs* (1985)
3. Butthole Surfers: 'American Women' *Rembrandt Pussy Horse* (1986)
4. Big Black: 'The Model' *Songs about Fucking* (1987)
5. Thin White Rope: 'Some Velvet Morning' *Red Sun* (1988)
6. Sonic Youth: 'Total Trash' *Daydream Nation* (1988)
7. Pixies: 'Hey' *Doolittle* (1989)
8. Throwing Muses: 'Say Goodbye' *The Real Ramona* (1991)
9. Hedningarna: 'Ful-vaslen' *Kaksi!* (1992)
10. PJ Harvey, *Rid of Me* (1993)
11. Kolrassa Krókríðandi: 'Ormadans' *Kynjasögur* (1994)
12. PJ Harvey, 'Down by the Water' *To Bring You My Love* (1995)
13. Jon Spencer Blues Explosion: 'Greyhound Part 1' *Experimental Remixes* (1995)
14. Portishead: 'Cowboys' *Portishead* (1997)
15. Propellerheads: 'History Repeating' *Decksanddrumsandrockandroll* (1998)
16. Make Up: 'Born on the Floor' *I Want Some* (1999)
17. White Stripes: 'Death Letter' *De Stijl* (1999)
18. Laika & the Cosmonauts: 'Floating' *Laika Sex Machine* (2000)
19. Sleater-Kinney: 'One Beat' *One Beat* (2002)
20. Yeah Yeah Yeahs: 'Bang' *Yeah Yeah Yeahs* (2003)

Core pleased crowd

The Core
Circa, 24. okt

Konsert Continuing with the autumn program, Circa hosted the Norwegian up-and-coming jazz band The Core. The crowd was small but enthusiastic during the nearly two-hour concert where the leading instrument was the saxophone, played by Kjetil Møster. Erlend Slettevold played a lot in the keyboard's middle register, keeping

the high-note runs to a minimum (so many jazz pianists do that low-to-rapid-high-register thing to death, you see), remembering to maintain the tune's melody throughout the evening.

The contrabass' style was kind of bop meets rockabilly slap bass. At once in the pocket, this creative jazz bassist was phenomenal performing a great solo during the concert without blinking. With plenty of polyphony and rolling second-line drumming, the song "Flower" was outstanding.

The set swung, but in a rather reserved fashion – it was like the band was daring you to listen closer to each of the members. As strong as each player was, the band as a whole did not completely convince me. In spite of this it was a Sunday night of good music.

VICTORIA GONZALEZ

Ny skive fra Eidsvåg

Bjørn Eidsvåg
En vakker dag
Petroleum/Sony

Plate At Bjørn Eidsvåg, gjennom sine tidligere utgivelser, har markert seg som en jordnær og voksen låtskriver er mer eller mindre en allmenn oppfatning, uten at en nødvendigvis må helliggjøre musikken hans av den grunn. I hans nyeste utgivelse *En vakker dag* bringer han dette inntrykket opp til nye dimensjoner.

Tekstene er båret frem av sårbarhet og nostalgisk refleksjon, men også et diffust syn rundt fremtiden. Ordene møter deg direkte og tydelig om saudamannens avsky for gjensbilde-symbolikk. Med en gruppe toppkvalitets musikere har Eidsvåg skapt et stykke musikk som muligens er det beste han har gjort til nå. Stemmen hans er trygg og lunefull, og temaene han tar opp i sangene er tidløse, det være seg av problemfylt karakter eller vakre observasjoner i livet generelt. *En vakker dag*, med låter som "Dag for dem", "Vinterland" og "Aftenbønn" er et storslått eksempel på nettopp dette. Ledsaget av varme, rytmegående rytmer og minimalistisk, instrumentalt lytteppe fører Eidsvåg og kompani sangene trygt til havn. Dette er ikke musikk kun for gladkristne kredofanatikere, men også for deg og meg.

Bjørn Eidsvåg har smurt ny skive, og den smaker godt.

FRITHJOF EIDE FJELDSTAD

Trivelige Travis

Travis
Singles
Independiente

Plate Travis har sluppet en herlig samling av alle sine singler fra 1997-2004 pluss to nye spor der et tidligere er upublisert. De fleste har et forhold til dette trivelige, lavmælte bandet fra Storbritania. Enten liker du musikken deres, eller så gjør du det ei. Skiva åpner med "Sing" som er henta fra plata *The Invisible Band* som for alvor satte dem på kartet. Og det følger på med go biter: "Why does it always rain on me", "Re-offender", "The beautiful occupation". Lista er lang. Singels inneholder totalt atten spor. De har hatt fire album inn på topp ti lista, hvorav to har tronet på toppen. Det er ikke tvil om at Travis har funnet en stil som passer dem og oss som publikum. Som plate er det ikke så mye å si, disse sangene har vi hørt før og vi liker de. Dette er plata å kjøpe om du aldri har anskaffa deg noe av dem, eller ønsker en liten oppsummering av de platene du har i hylla.

THERESE-MERETE LINDSETH

A matter of time

Teebee
The Legacy
Subtitles music

Plate Torgeir Byrknes, aka Teebee, is part of the new generation of drum'n'bass artists from Norway. His latest release is the *The Legacy* under his own newly born record label Subtitles.music.

In this work his music spans from dark kung fu d'n'b to the more soft and jazzy trip hop inspired stuff, plus a few detours into electroland. There is a lot of tension in his music in general. There is a lot of fighting going on, different sounds and breaks bouncing off each other, and the bass is just mean and nasty. Holding it all together is the lightning-quick neat work of Teebee, which delivers transitions and bursts of noise with super-human speed and skill.

The master of two turntables also presents a remix cd with the collaboration of DJ Form. All seventeen mixes are recorded live, only him and his record box. In terms of standouts, "Forever lost" from disc one and "Dynasty warriors" from the remix cd are interesting pieces of music during a full-on seven minutes. With drum and bass steadily spreading its tentacles across the globe over the last two years, it was inevitable good music would begin. It was only a matter of time.

VICTORIA GONZALEZ

kunstkommentar

Ut å jakte virkelighet

Billedkunst er en beskrivelse av virkeligheten, og som en utøvende amatør på området merker jeg hvordan mine ferdigheter, min verdi som tegner, måles opp mot idealet; realisme. Men hvor realistisk er realisme?

Tekniske ferdigheter må ligge i bunnen for enhver aktivitet, også kunst. Men disse ferdighetene må ikke bli et mål i seg selv, de er bare et middel. Fotorealisme er et slående eksempel. Det som startet som en original og poengtert ide har utviklet seg til en egen retning innen kunsten. Det kan beskrives som forskjellen mellom ballett og turn. Begge krever ferdigheter, men mens turn fokuserer på å vise frem ferdigheter, er målet med ballett å få frem et budskap, beskrive en stemning eller fortelle en historie. Kunst må etter min mening ha et reflektert budskap eller ide, utover bare det å flashe tekniske ferdigheter som en kopimaskin kan gjøre like bra. Med den nye teknologien kan et barn springe rundt og fange små fotorealistiske glimt av virkeligheten. Å kunne tegne er ikke egentlig en så unik ferdighet, og med et fotoapparat i hvert hjem er noe av funksjonen borte. At ferdigheten "å kunne gjengi virkelighet" ikke lenger er forbeholdt de få er i seg selv et arrogant argument. Men hva er egentlig virkelighet?

Den visuelle verden vi forholder oss til er ikke annet enn refleksjoner av lys, som registreres og tolkes av hjernen. Hvis virkelighet er det overordnede målet er ikke fotografiet nødvendigvis et egnet middel, for virkelighet er så mye mer enn bare det vi ser; lukt, lyd og følelser er like virkelige.

Vi ser en konsekvens av tilskuersamfunnet i billedkunsten. Her reduseres kunstneren til en tilskuer, som i likhet med alle andre forbrukere av informasjon velger hva han eller hun ønsker å se. En fotoutstilling kan beskrives som en "best of collection", der kunstneren presenterer sine klipp av virkeligheten. Det er et langt steg fra å skape noe, et steg i gal retning etter min mening. Barn bør få tegnestifter i stedet for fotoapparat. Voksne også.

INGVILD BUHAUG

Lytt til fargene

Mat og det flerkulturelle er temaene når åtte Tromsø-kunstnere viser fotografier og malerier i utstillingen *Stemmer fra Fire Kontinenter* på Kulturhuset.

SIW HILDEBRAND

– Hvorfor er kunsten viktig for et flerkulturelt arbeid i Tromsø?, spør Line M. Skum. Forsamlingen ler.

– Fordi kunst er en del av livet, svarer en av kunstnerne filosofisk.

Joda, denne utstillingen har klisjeene på plass.

I anledning festivalen Verden i Tromsø – Tromsø i Verden, arrangeres det ei kunstutstilling på Kulturhuset. *Stemmer fra Fire Kontinenter* er et pip fra Tromsøs internasjonale kunstnermiljø, der åtte Tromsø-kunstnere fra inn- og utland viser seg fram. Verker i form av fotografier, malerier, tresnitt og annet er med å gi sin stemme.

Line M. Skum, medlem av styringsgruppen for Verden i Tromsø,

Foto ESPEN SANDBERG

forteller at et av årets temaer er mat, ved siden av å fremme det flerkulturelle. Dette første temaet forsvinner litt i utstillingen i Salongen. I utstillingen er det kunstnerne selv som står i fokus. Verkenes tema virker litt tilfeldig, men handler alt i alt om livets

sider, slik det foregår i Tromsø så vel som resten av verden.

En av utstillerne, Walter Añacata Avendano, studerer Urfolksstudier ved universitetet i Tromsø. Han har studert her i knappe to år, men har allerede rukket å ha et par egne utstillinger. Ved *Stemmer fra Fire Kontinenter*, har han en egen utstilling på Teaterloftet som annen del av fjorårets bidrag.

– Det var et kultursjokk, forteller Walter om å komme fra hjemlandet Peru, til Norge. Som antropolog har han prøvd å fange disse forskjellene med kamera, og kontrastene henger på veggen i Teaterloftet. Disse er de mest suksessfulle bidragene til utstillingen, ettersom den viser ulike sosiale handlingsaspekter rundt, for eksempel mat, i de to ulike kulturene. Videre henger det også små plakater blant bildene med korte forklaringer til fotografiene, som gjør denne delen av utstillingen til den mest vellykkede.

Stemmer fra Fire Kontinenter kan oppleves til den 15. november i Salongen og Teaterloftet på Kulturhuset.

HÅKON GULLVÅG: Tiden går, Colosseum består.

Roma ble ikke bygget på en dag, og denne utstillingen tok tre år. *Utopia* besøkte Håkon Gullvåg og Elisabeth Rombergs kunstutstilling, *Roma*, på Nordnorsk Kunstmuseum.

THERESE-MERETE LINDSETH

– Roma er en besettelse, kommer det fra Anne Aaserud, direktør ved Nordnorsk Kunstmuseum,

– Enten er du besatt eller så er du det ikke.

Utstillinga er et samarbeidsprosjekt mellom Christiansands Kunstforening og Nordnorsk Kunstmuseum. Håkon Gullvåg er en av Norges ledende kunstnere og flere husker nok

Gullvågs portrett av H.M. Kong Harald i 2000. Flotte farger og løse strøk som nesten løser opp formen, er kjennetegn på den karakteristiske stilen hans. I denne utstillingen, *Roma*, er det pavene som portretteres.

– Jeg tenkte først på å gjøre keiserrekka, men det er så mye mer stoff om pavene. Og så passet det godt siden jeg samtidig jobber med to norske biskoper.

Lukta av fersk oljemaling henger i lufta og den overfylte paletten hans er fortsatt våt.

– Den skal òg stilles ut, sier Aaserud og trekker på smilebåndet.

Pass deg for paven

– Ikke kom for nær pavene, noe er fortsatt vått. Paolo den sjetten fikk øyne i går.

– Fort gjort å få øyne i ryggen her. Katolisismens overhoder, 20 av dem i alt, på rekke og rad. Utstillinga rommer mer: Romulus og Remus, Romas opprinnelse er skildret, det samme er Colosseum, på en noe utradisjonell måte. Byggverket er blitt et slags fruktfat.

– Forfall og forgjengelighet, sier Gullvåg. Colosseum er et av de mest kjente, historiske bygninger. Redusert av tidens tann, består ruinene enda. Den frukten og brødet som bygget er dandert med står for forfallet.

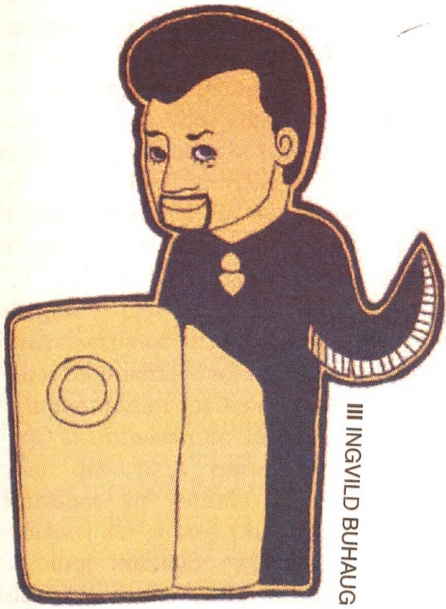
– Tiden går, Colosseum består.

Rombergs Roma

Mens Gullvåg tar for seg det historiske, ser Romberg mer på dagens Roma. Sammen kommuniserer disse utstillingene særdeles godt. Nydelige fargefotografier med en dokumentarisk karakter.

– Roma er full av flotte motiver, så lett at det blir postkort. men hun skildrer byen slik at du får en følelse av dens karakter. Med historiske byggverk som bakgrunn kommer dagens Roma fram. Kunstnerne var kun ved få anledninger i byen samtidig, men flere motiver svarer hverandre. Hennes Arena svarer til Colosseum, som Romas nye gladiator scene. Også Romulus og Remus kommer fram, som flådde skinn på markeder.

– Romerne er veldig glad i pene ting og gjerne dyre ting, kommenterer Romberg. Parallelt med denne utstillinga er det en liten utstilling i Det røde rommet. Piranesi og Rossinis kobberstikk av Colosseum og andre romerske ruiner. Utstillingene anbefales, trekk inn fra Tromsøs hustrigge høst og inn til Roma.

Bård A. Berg

Forelesning Førsteamanuensis Bård A. Berg er selve prototypen på en universitetsforeleser. Den joviale og rakryggede personligheten leverer sine forelesninger i helstøpt kvalitet med den største selvfølgelighet, og du kan nesten kjenne den behaglige eimen av velstelheth og pomade på mange meters avstand.

I dag står Habermas kritikk av Gadamer på programmet, og den rutinerte foreleseren har PowerPoint presentasjonen klar. Det er et stusselig

oppmøte som har funnet veien til i aud.1 i dag, men den stilsikre foreleseren beveger seg likevel mot talerstolen på en måte som om hele gulvet var dekket med rød løper. Med farrisflasken trygt ved sin side kjører han i gang forelesningen. En standard B.A.B forelesning inneholder: påminnelse om flau mobilscenarier som kan oppstå og repetisjon fra forrige forelesning. Videre påpeker han viktige momenter i stoffet ved å regelmessig repetere, oppsummere eller si for eksempel:

- og dette er viktig, eller
- dette må dere kunne på eksamen, mens han gestikulerer med håndbevegelser som minner om en slapp fiskefinne, og ikke minst, presenteres den nylig reviderte undervisningsplanen. Men misforstå meg rett. B.A.Bs forelesninger er fullt og helt i sin skjønneste struktur og orden, skjønt, engasjementet rundt i salen sentres mye rundt hvissing eller noen runder kabal på laptopen.

Dette er pedagogen over alle pedagoger, og tar han seg selv i å gå litt fort fram, beroliger han:

- dette legges ut på internett, så ikke fortvil!

I dagens forelesning merker jeg fort at noe mangler. PowerPointen begynner tilsynelatende å leve sitt eget liv, grunnet B.A.Bs klossete manøver, og til tross for at det autoritære blikket fra den mørke mannen er like stramt som alltid og sveisen like glatt som forventet, så hviler en viss mangel på energi over den omgjengelige foreleseren. Den reviderte listen har omsider skrevet seg som fast og endelig, og han hviler slapt på talerstolen, som nærmest fungerer som en slags gigantisk krykke. Jeg synes litt synd på han. Repetisjonene er vage, og gestikuleringen slappere enn noensinne. Den vanligvis snertne foreleseren er mer som en slags skygge av han selv. Jeg går skuffet ut, i håp om at den Bård A. Berg jeg kjenner skal komme sterkt tilbake i sin neste forelesning.

Lyst til å anmelde neste forelesning? Teksten skal være ca 2000 tegn, inkl. mellomrom og anmelderen er anonym. Send en mail til kultur@utopia.no eller ring oss på 776 45 90 00.

Når ble du sist forført?

Jens E. Kjeldsen
Retorikk i vår tid
Spartacus, 2004

bok Forkunnskaper er ingen forutsetning for å ha glede av Jens E. Kjeldsens bok, *Retorikk i vår tid* – en innføring i moderne retorisk teori. Den tar for seg samtidens retoriske teorimateriale med særs relevante eksempler, men i og med at retorikken er så solid fundert i antikken, spiller fortida en stor rolle. Den åpner med en historisk gjennomgang av retorikken fram til i dag, man kan si at de enkelte kapitlene stort sett begynner med en historisk gjennomgang av det enkelte tema frem mot idag, men hvor hovedtyngden legges på de nyere teoretikere.

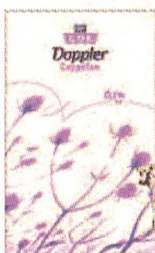
Kjeldsens prisverdige prosjekt, slik jeg ser det, er å legge frem en oppdatert innføring i retorikkvitenskapen som kan brukes i dagens medie verden til å analysere troverdighet, overbevisning/overtalelse, påvirkning og argumentasjonsmåter i våre ytringer. For å få til dette bruker han tenkere som har utvidet retorikkens virkefelt til ikke lenger kun å gjelde muntlig tale eller tale i tekstform, men til også å gjelde bilder, reklame, film, musikk, kort sagt hele det populære kulturelle spekteret av uttrykksformer. Måten vi argumenterer på har ikke endret seg nevneverdig siden antikken, men uttrykksformene og samfunnet er totalforandret.

Kjeldsen gir en balansert og oversiktlig fremstilling av de ulike retningene innenfor moderne retorikk, og selv om noen av kapitlene til tider føles vel lange, redder han seg inn på morsom, engasjerende og ekstsensiv bruk av eksempler, alt fra retoriske elementer i filmen *Braveheart* til eksempler på hvordan retorikk brukes i vitenskapelige artikler.

CLEMET ASKHEIM

Ambisiøs Loe

Jens E. Kjeldsen
Retorikk i vår tid
Spartacus, 2004

bok På 90-talet var Erlend Loe den kulaste forfatteren. Han skreiv små historier om naive og sjølvdyrkande gutar som sleit med å finna seg til rette i det postmoderne, oljerike Norge. Mange kjende seg att, og "alle" leste Loe. No er 90-talet forbi og gutane har blitt menn og fedre. Verda er ikkje like naiv lenger, og Loe har tatt følgene av dette ved å skriva ein sivilisasjonskritisk roman.

Romanen handlar om Andreas Doppler, som er ein pliktoppfyllande familiefar og ein god samfunnsborgar. Ein dag han er på sykkel tur i Nordmarka, fell han og slår hovudet kraftig mot ein stein. Han opplever den store roen i skogen etter fallet, og bestemmer seg for å flytta vekk frå A4-livet og inn i skogen. I skogen vert ein elgkalv hans beste ven, og han lever eit jeger- og sankeliv fjernt frå karrierejag og familieliv.

Doppler er ein roman med store og pretensiøse ambisjonar. Det er tydeleg at Loe ynskjer å kritisera det framandgjorte og overfladiske samfunnet vårt. Doppler tenkjer kritiske tankar om både si eiga fortid og om oljelandet Norge, men romanen vert likevel aldri noko meir enn ein underhaldningsroman. Kanskje er dette fordi Andreas Doppler slektar for mykje på Erlend Loe sine hovudpersonar frå tidlegare bøker? Dei har alle til felles at dei er svært sjølvcentrerte, det ligg aldri noko sosialt eller politisk engasjement bak handlingane deira. Slik er det også med Doppler. Han finn sitt naturære liv i skogen, og er nøgd så lenge han får leva i fred frå andre. I boka til Loe fører ei djup erkjening av framandgjering til eit behov for sjølvdyrking i ro og fred. Krev ikkje livet i den postmoderne verda meir av oss enn det?

ASKIILD GJERSTAD

Pensum – men på en god måte

Jahn Otto Johansen
Hjem til Europa?
Aschehoug, 2004, 240 sider

Bok Jahn Otto Johansens nye bok, *Hjem til Europa?*, handler om EUs utvidelse østover til de sentrale-europeiske landene; Polen, Tsjekkia, Slovakia og Ungarn er inne allerede, og Romania og Bulgaria venter på trappa. Og hvis en føler seg litt rusten på hva som egentlig har skjedd i disse landene de siste årene, så er denne boka en utmerket vei til å få bedre oversikt.

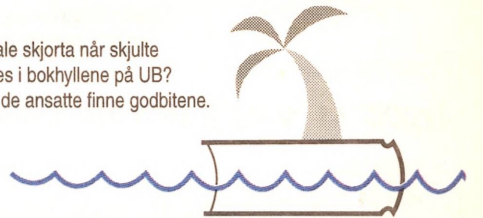
Hoveddelen av boka består av en gjennomgang av de seks tidligere nevnte landa, med hovedvekt på den nyere politiske historien. I egne kapitler skisseres kort bakgrunnen tilbake til andre verdenskrig, men fokuset er den politiske utviklinga etter kommunistblokkas fall. Alle kapitlene er velskrevne, med viktige ting å lære for de fleste, og Johansen varter opp med fakta-godbiter om alle landene, for eksempel påpekingen av at Polen har like mange innbyggere alene som de ni andre nye EU-landene til sammen (omtrent 40 millioner). Det er også lurt av Johansen å behandle hvert land for seg, fordi det gir et veldig godt lesbart resultat.

Jeg har en innvending: Johansen har skrevet flere bøker om minoritetsgrupper, og det er også i denne boka tydelig at dette er emner som opptar han, men noen ganger syns jeg han legger for stor vekt på det – det kan virke som om behandling av minoriteter er det eneste kriteriet for hvordan et land vurderes. Men ellers kan denne boka anbefales, den er som Sanasol; det er godt for deg, men glir samtidig lett ned!

NIELS-PETTER JOHANSEN

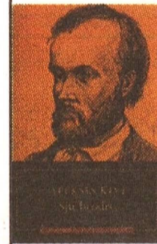
Skattejakten

Hvorfor betale skjorta når skjulte skatter finnes i bokhyllene på UB? Utopia ber de ansatte finne godbitene.

ANBEFALER: Universitetsbibliotekar Helena Bogetvedt på UB.

- HS-biblioteket har en fin samling med finsk litteratur, spesielt skjønnlitteratur. Det meste er på originalspråket, men det finnes også oversettelser. Her anbefaler jeg to romaner oversatt på norsk av Nøste Kenzior, som gjør en utmerket jobb som oversetter og gjendikter av finsk litteratur. Finlandssvensk litteratur er plassert blant

svensk skjønnlitteratur. Mitt tredje valg er en finlandssvensk forfatter.

1. Sju brødre (Seitsemän veljestä) av Aleksis Kivi. Oversatt og med etterord av Nøste Kenzior da boka ble utgitt for tredje gang på norsk av Oktober Forlag i 1997.

Seitsemän veljestä kom ut i 1870 som en av de første finskspråklige romaner, og fikk dårlig mottagelse av litteraturkritikerne. De mente boka ga et usant bilde av det finske folk og var skrevet i et dårlig hverdagspråk. I ettertid er den blitt den mest kjente finske romanen. Boka skildrer de sju brødrenes liv med humor og varme. Etter at de er kommet i konflikt med samfunnet flytter de ut i de finske skogene, hvor de lever i pakt med naturen.

Oppstilling: HS-biblioteket 894.541 Kiv

2. Jordbær i november (Mansikoita marraskuussa) av Pirjo Hassinen (2000). Oversatt av Nøste Kenzior, Pax Forlag i 2004.

Hassinen har fått gode kritikker for sine romaner i Finland og Jordbær i november ble nominert til Nordisk Råds Litteraturpris. Pirjo Hassinen skriver sterkt, og iblant ironisk, om forholdet mellom en kvinne og en mann, om kjærlighet og kunst - ispedd beinhard markedsøkonomi.

Oppstilling: HS-biblioteket 894.541 Has

3. Lang av Kjell Westö, Pax Forlag, 2002.

Med denne romanen ble Westö for andre gang nominert til Nordisk Råds Litteraturpris. Boka er oversatt til flere språk, også til norsk. En av fortellingene i boka handler om vennskapet mellom to forfattere. Hovedpersonen Lang er en suksessrik forfatter og TV-personlighet. Konnie som forteller historien etter ønske av Lang, er en mer middelmådig person. Hovedhandlingen i boka er trekantdramat mellom Lang, hans mystiske venninne Sarita og Saritas ekskjæreste. Kulissene består av dagens urbane Helsinki og medie verdenen.

Oppstilling: HS-biblioteket 839.7 Wes

- Til neste skattejakt utfordrer jeg Grete Overvåg på RMH-biblioteket.